

TOIMINTASUUNNITELMA

v. 2017

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT JA TOIMINTA-MUODOT	3
2.	VUOSI 2017	6
3.	VAUVAPERHETYÖ	10
3.1	Ensikoti	10
3.2	Baby Blues –toiminta	12
3.3.	Päiväryhmä Peukaloinen	15
4.	PERHEVÄKIVALTA– JA KRIISITYÖ	17
4.1	Turvakoti	18
4.2	Perheväkivaltatyön Avopalvelut.....	20
4.2.1	Avokriisityö.....	20
4.2.2	Jussi-työ®	22
4.2.3	Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminta (TPPH-toiminta).....	25
4.3	Lasten kanssa tehtävä työ	27
4.3.1	Lapsityöryhmä	29
4.4	Nettiturvakotitoiminta	30
5.	PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN	31
5.1	Perhetyö.....	32
5.1.1	Alvari-perhetyö®	32
5.1.2	Perhetupa	34
5.1.2.1	Mieskaveritoiminta®	37
5.2	Eroauttaminen.....	38
5.2.1	Tapaamispaikka	38
5.2.2	Eroperheille tueksi -toiminta	40
5.3	Säröperheelle tueksi –toiminta (Dila).....	43
6.	TYÖRYHMÄT.....	44
7.	KANSALAIS- JA VAPAAEHTOISTOIMINTA (KA-VA).....	45
8.	KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN	47
9.	HENKILÖKUNTA	54
10.	TYÖSUOJELU JA TYÖTERVEYDENHUOLTO	56
11.	KOULUTUS.....	56
12.	HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ	57
13.	TIEDOTUS JA MARKKINOINTI	57
14.	TALOUS	58

1. TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT JA TOIMINTA-MUODOT

Ensi- ja turvakotien liitto on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksenä Lahden ensi- ja turvakoti ry tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä palvelua ja kehittää sitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle ja vertaistuelle. Aktiivisena toimijana se tarjoaa Lahden ja Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Erityisosaamisellaan se on liiton jäsenyhdistyksenä mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

Yhdistyksen toiminnan erityisosaamisen painopisteet:

- vauvaperhetyö
- perheväkivalta- ja kriisityö
- perhetyö ja eroauttaminen

Yhdistyksen toiminta on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä, jossa painottuu vanhemman ja lapsen varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen, kriisityö, väkivallan katkaisu- ja ehkäisytyö sekä mielenterveystyö. Työmuodot ovat laajentuneet erityisesti avopalveluiden suuntaan.

Kaikki lapsen parhaaksi

**Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään.
Rakennamme oikeudenmukaista yhteiskuntaa, joka takaa osallisuuden
ja oikea-aikaisen avun ja palvelut haavoittavissa olosuhteissa eläville.**

Olemme rohkeasti ajassa oleva lastensuojelun kansalaisjärjestö. Olemme arvostettu vaativan vauvatyön, lapsilähtöisen päihdekuntoutuksen, perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden perheiden auttamisen asiantuntija ja yhteiskunnallinen vaikuttaja.

ARVOT

☞ Osallisuus ☞ Turvallisuus ☞ Oikeudenmukaisuus ☞ Inhimillisyys ☞ Rohkeus

Osallisuus

Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseä koskevaan päätöksentekoon, yhteisöönsä ja yhteiskuntaan. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja niiden, joilla on vähemmän resursseja, mahdollisuuteen osallistua. Palveluissa ja tuen piirissä olevat ihmiset otetaan aktiivisina toimijoina mukaan ja rakennetaan heille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa toiminnassa luotettavuutta, osaamista ja ammattitaidon jatkuvaa ylläpitämistä. Tukea ja palveluja tarjoavat tilat ovat fyysisesti turvallisia ja yhteisöllisiä. Lasten turvallisuudesta huolehditaan erityisesti. Turvallisuus tarkoittaa myös luottamuksellista ilmapiiriä ja keskinäisen luottamuksen sekä yhteisöllisyyden rakentamista.

Oikeudenmukaisuus

Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Se tarkoittaa mahdollisimman yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamista. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu myös se, että erityistä tukea tarvitsevien tilanne otetaan erityisesti huomioon ja tarjotaan riittävän tiiviit ja pitkäkestoiset kuntoutumisajat voimaantumisen mahdollistamiseksi.

Inhimillisyys

Uskomme ihmiseen ja muutoksen mahdollisuuteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla. Tunnistamme keskeneräisyyden sekä jatkuvan oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuden. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Kunnioitamme toisiamme ja toistemme ihmisarvoa, vaikka emme hyväksyisikään toisen tekoja. Asetamme tavoitteemme suhteessa voimavaroihin. Toimimme yhdessä toisiamme tukien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Rohkeus

Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulottomuutta ja valmiutta nostaa yhteiskunnassa vaiettuja ja vaikeina pidettyjä asioita esille ja vaikuttaa niihin. Se on hyvää ennakoitua, heikkojen signaalien tunnistamista ja edellä kävijyyttä. Se tarkoittaa asettumista haavoittavissa olosuhteissa elävien lasten, nuorten ja perheiden rinnalle ja toimimista yhdessä heidän kanssaan heidän asemansa parantamiseksi. Yhteistyössä yhdistysten kanssa ja työyhteisössä se tarkoittaa tilaa erilaisille näkemyksille sekä mahdollisten ristiriitojen ja jännitteiden kääntämistä kehittymisen voimaksi.

TOIMINTAMUODOT:

VAUVAPERHETYÖ

ENSIKOTI (v. 1952 -)

Ensikodissa odotusaikana tai pienen vauvan kanssa asuville tukea vanhemmuuteen ja arkielämässä selviytymiseen. Tarvittaessa jälkitukiasuntopalvelun tarjoaminen ensikodista lähdön jälkeen.

BABY BLUES (v. 1993 -)

Raskausaikana tukea ja neuvontaa äidille ja perheelle. Vauvan syntymän jälkeen apua vauvaperheille, joissa vanhemmat ovat uupuneita tai masentuneita.

Doula-synnytystukihenkilötoiminta
Äideille ja vanhemmille.

Unirytmitys
Tukea vanhemmille vauvan kolmen vuorokauden unirytmitysjaksolla Perhetuvalla.

PÄIVÄRYHMÄ PEUKALOINEN (v. 1996 -)

Tukea vauvan (0-2 v.) ja vanhemman väliseen varhaiseen vuorovaikutukseen, vanhemmuuteen sekä arkielämän sujumiseen päiväryhmätoiminnan avulla.

PERHEVÄKIVALTA- JA KRIISITYÖ

TURVAKOTI (v. 1985 -)

Turvaa ja tukea tarjoava päivystävä kriisipalvelu-yksikkö koko perheelle perheväkivalta tai sen uhka –tilanteessa.

Turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehdään lapsityötä.

PERHEVÄKIVALTATYÖN AVOPALVELUT

AVOKRIISITYÖ (v. 1997 -)

Korjaavaa ja ennaltaehkäisevää avotyötä naisille perheväkivaltatilanteissa. (Haetaan kohdennettua avustusta lapsityöhön avotyönä.)

JUSSI-TYÖ® (v. 1994 -)

Apua miehelle, jonka perheessä tai lähisuhteessa on väkivaltaa tai sen uhkaa.

TURVALLISTEN PERHEIDEN P-HÄME –toiminta (v. 2014-)

(proj. v. 2009-2013)
Perheen ja sen lähipiirin huomioivan turvallisuustyön toimintamallien kehittäminen ja juurruttaminen.

Kumppanuus Dilan SÄRÖPERHE –toiminnassa (v. 2014-)

(proj. v. 2009-2013)
Ennaltaehkäisevää tukea ja arjen kannatusta vanhemmuuden alkuvaiheessa vapaaehtoistyön keinoin.

PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN

ALVARI-PERHETYÖ® (v. 1989-)

Lahtelaisille lapsiperheille kotiin annettavaa, pitkäkestoista ja tiivistä tukea. Työ toteutetaan yhdessä toimien ja vuorovaikutuksessa perheen ja sen eri verkostojen kanssa.

PERHETUPA (v. 2007 -)

Vauva- ja pikkulapsiperheiden avoin kohtaamispaikka. Toiminnan lähtökohtana ovat vertaistuki ja yhteisöllisyys.

Mieskaveritoiminta® (v.2016 -)
Vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet ovat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin.

EROAUTTAMINEN

TAPAAMISPAIKKA (v. 1985 -)

Tarjoaa erillään asuvalle lapselle ja vanhemmalle mahdollisuuden valvottuun tapaamiseen turvallisessa ympäristössä.

EROPERHEILLE TUEKSI

–toiminta (v. 2011-2013 proj., (jatkorahoitus v. 2014 – 2015, toiminta v. 2016-)
Eroperheille ennaltaehkäisevää tukea ja neuvontaa sekä lasten ja vanhempien vertaisryhmätoimintaa.
(Haetaan rahoitusta toiminnan laajentamiseen; uusperheiden kanssa työskentely.)

2. VUOSI 2017

Vuosi 2017 on yhdistyksemme 71. toimintavuosi. Lähdemme siihen vuosille 2016 – 2019 tehdyn ”Rohkeasti ajassa”-otsikoidun strategian suuntaviivojen mukaisesti. Tässä yhdistyksemme toimintasuunnitelmassa työmuotojen työtä avataan tämän nyt voimassa olevan strategian sisällöllisten tavoitteiden mukaisesti.

Jo vuosia jatkuneen Sote-valmistelun tuloksena Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä aloittaa toimintansa vuoden 2017 alussa. Muutos haastaa meitä osaltamme vahvistamaan seudullista järjestökentän sisäistä yhteistyötä. Järjestönä haluamme onnistua yhdistyskentän yhteistyöllä ja kumppanuudella turvaamaan paikkamme Sote-uudistuksessa.

Yhdistyksemme toiminta perustuu pitkään kokemukseemme ja arvopohjaan, jossa sitoudumme lapsen edun turvaamiseen yhteiskunnassa ja kaikessa päätöksenteossa. Toimintamme tuottamia lisäarvoja ovat sisällöllinen ja ammatillinen asiantuntemus, järjestölähtöinen palvelutuotanto, vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki sekä erilaisten käyttäjien ja käyttäjäryhmien näkökulma ja kokemusasiantuntijuus.

Yhdistyksemme on sitoutunut hankeyhteistyöhön hallitusohjelmaan liittyvässä maakunnallisessa LAPE-kärkihankkeessa (Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisohjelma).

Taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen uusissa rahoitus-, järjestämis- ja tuottantorakenteissa edellyttää toimenpiteitä. Järjestöfoorumin ja toimialakohtaisten neuvottelukuntien perustaminen ja osallisuutemme niissä varmistaisi toimintamme tarpeiden sekä toimintamme piiriin kuuluvien kansalaisten äänen ja tarpeiden huomioon tulemisen uudistusta eteenpäin vietäessä. Aiempi yhteistyö kuntien, erityisesti Lahden kaupungin kanssa, jatkuu maakunnallisena yhteistyönä Hyvinvointikuntayhtymän kanssa.

Vuonna 2017 RAY-yhteistyö muuttuu ja jatkuu yhteistyönä STM:n alaisen Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen (STEA) kanssa. Turvakodin toiminta kuuluu valtion rahoituksen piiriin THL:n kautta.

Lastensuojelujärjestönä asetumme edelleen tueksi ja turvaksi lapsille, aikuisille ja perheille eri tavoin haastavissa tilanteissa aikaansa seuraavan ja kehittyvän toimintakokonaisuuden myötä. Taloudellisen tilanteen tuomiin haasteisiin vastaamme osaavalla ja

laadukkaalla toiminnalla, vahvalla kumppanuudella ja hyvällä yhteistyöllä niin julkisen, yksityisen kuin muiden järjestötoimijoidenkin suuntaan. Kansalaisjärjestönä meitä tarvitaan luomaan uskoa huolenpidon, turvallisuuden ja sovinnollisuuden toteutumisen mahdollisuuteen arjen elämässä.

Toimintaympäristön haasteet muuttuvat ajassamme nopeasti. Pakolaisten ja maahanmuuttajien ihmisoikeudet, hyvinvointi ja heidän tarpeensa tulee huomioida osana yhdistyksemme toimintaa. Vastamme osaltamme maahanmuuttajien kotouttamishaasteeseen ja heidän erityistarpeisiinsa.

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksemme vastaa kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvan uudistamisen haasteeseen. Yhdistyksemme toiminnan merkitys ketteränä nopeaan reagointiin kykenevänä kansalaisjärjestönä korostuu. Kansalais-, vapaaehtois- ja vertaistoiminnan, erilaisten matalan kynnyksen palvelujen, auttavien puhelimien ja nettipalveluiden kiinnostavuus ja merkitys tulee kasvamaan. Samanaikaisesti tarvitaan vankkoja ammatillisia, turvallisuutta vahvistavia, vanhemmuutta tukevia, kuntouttavia ja perheiden rinnalla eläviä palveluita.

Toimintaympäristön muutos haastaa myös yhdistyksen sisäiseen uudistamiseen. Organisaatiomme ja sisäisten toimintakäytäntöjemme tarkistaminen ja uudistaminen jatkuu vuonna 2017. Tämän päivän työelämän haasteissa työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Vauvaperhetyön palveluiden toimivan kokonaisuuden haasteena on tiedotus ja markkinointi niin palveluiden käyttäjien kuin maksajienkin suuntaan. Yhteiskunnan taloudellisista resursseista käytävän kilpailun kiristyessä tarvitaan päättäväisiä kumppanuuteen perustuvia toimenpiteitä varmistamaan se, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevat vauvaperheet saavat heille kuuluvan avun. Yhdistyksemme vauvaperheille suunnattu palvelukokonaisuus, joka toimii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, takaa hyvällä tavalla erilaisia vertaisuuteen ja ammatillisuuteen perustuvia tuen muotoja, hyvinvointia tukevasta ja ennaltaehkäisevästä avusta aina vahvaan yksilölliseen tukeen saakka. Ensikodin palvelukokonaisuuteen liitetty tukiasunto vastaa osaltaan jälkihuollon tarpeeseen.

Turvakotityö yhdessä Perheväkivaltatyön Avopalveluiden kanssa on toimiva kokonaisuus, joka mahdollistaa osaavan ja monipuolisen avun ja tuen. Eri osapuolet aiempaakin paremmin huomioiva työote on edelleen kehittämistyön keskiössä. Perheväkivaltatyön osalta vahva seudullinen yhteistyö ja perhe-elämän turvallisuuteen painottu-

va näkökulma ovat tuoneet lisäarvoa sekä ennaltaehkäisevään että vahvaa väliintuloa edellyttävään toimintaan. Avun tarve on tullut paremmin esiin.

Perheväkivaltatyön Avopalvelut vastaa tiiminä omasta toimintakokonaisuudestaan. Lasten ja nuorten auttamiseen tarvitaan lisää työntekijöitä. Lasten kanssa tehtävään työhön haemme edelleen lisärahoitusta RAY:ltä.

Turvakotitoiminta kuuluu valtion rahoituksen ja THL:n valtakunnallisen koordinaation piiriin. Rahoitus on kuitenkin vielä riittämätön ja aiheuttaa tarpeetonta haittaa toiminnallemme. Kansallisena tahtotilana on varmistaa olemassa olevien palveluiden jatkuminen, niiden kehittäminen ja määrällinen lisääminen sekä sitä kautta kansalaisten oikeus saada palvelua asuinpaikasta riippumatta silloin, kun he sitä tarvitsevat. Haemme rahoitukseen korotusta, jotta turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehtävä työ saataisiin järjestettyä asianmukaisella tavalla.

Perhetyön ja Eroauttamistyön kehittäminen on vuonna 2017 liittomme erityisenä painopisteenä. Alvari-perhetyön toiminta on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä perheiden tilanteissa, joihin liittyy päihteisiin tai mielenterveyteen liittyviä haasteita, perheväkivaltaa, avio- tai avoeroja tai muita kriisejä. Perhetuvan avoin päivätoiminta ja vertaisryhmätoiminta tavoittavat enenevässä määrin vauva- ja pikkulapsiperheitä. Perhetuvalle saatiin aiemman rahoituksen lisäksi RAY:n kohdennettua avustusta, joka turvaa osaltaan sen perustoiminnan ja ennen kaikkea mahdollistaa toiminnan laajentamisen ja kehittämisen vastaamaan paremmin nykyisiä tarpeita. RAY:n avustuksella käynnistettyä hyvin liikkeelle lähtenyttä Mieskaveritoimintaa jatketaan. Perhetyön erityisenä painopisteenä on ollut eroauttamisen kehittäminen. Tapaamispaikan toimintaan kohdistuva kysyntä on edelleen suurempi, kuin mihin nykyisillä resursseilla voidaan vastata. Lahden kaupungin kanssa olemme sopineet yhteistyön jatkumisesta. Eroperheille tueksi -toiminta on päässyt RAY:n kohdennetun avustuksen piiriin. Tavoitteena on tuottaa ja laajentaa sekä edelleenkin juurruttaa lapsilähtöisen eroauttamisen toimintamalleja sekä yhdistyksen työmuodoissa että seudullisesti. Eroauttamiseen liittyvää kehittämistyötä tehdään edelleen yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton Neuvokeskuksen kanssa. Lisärahoitusta on haettu uusperheiden kanssa tehtävän työn käynnistämiseksi.

Vapaaehtoistoiminnan kehittämistä jatketaan yhteistyössä Säröperheelle tueksi -toiminnan kanssa. Vapaaehtoistyön rakenteita, vastuita ja käytäntöjä selkiytetään, tavoitteena kyky aiempaa laajemmin osoittaa vapaaehtoisille toiminnan mahdollisuuksia yhdistyksemme eri työmuodoissa. Vertaistoiminnalle ja kokemusasiantuntijuudelle et-

sitään edelleenkin uusia mahdollisuuksia osana toimintaamme. Kaikkien toiminnasamme mukana olevien osallisuutta halutaan vahvistaa ihan kaikkein pienimmätkin huomioiden.

Yhteistä työtä jatketaan yhdessä jäsenistön, johtokunnan, osaavan henkilöstön ja enenevässä määrin myös vapaaehtoisten kanssa.

Työtämme ohjaa strategiassa määritelty visiomme: **Kaikki lapsen parhaaksi.**

Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään. Rakennamme oikeudenmukaista yhteiskuntaa, joka takaa osallisuuden ja oikea-aikaisen avun ja palvelut haavoittavissa oloissa eläville.

Olemme rohkeasti ajassa oleva lastensuojelun kansalaisjärjestö!

15.11.2016

Jukka Ihalainen

toiminnanjohtaja

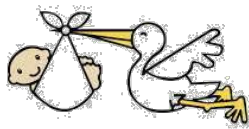
3. VAUVAPERHETYÖ

Vauvaperhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoita yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä antaa ammatillista tukea ryhmän jäsenille ja yhdistyksen muille työmuodoille. Vauvaperhetyöryhmän jäsenet ovat mukana alueellisissa vauvaperhetoimijoiden verkostoissa.

Painopisteet ja kehittämissuunnitelmat v. 2017:

- vauvaperhetyöryhmän toimintaan osallistuvat myös muiden työmuotojen edustajat, kehitetään työmuotojen yhteistyötä
- jaetaan yhteisten koulutusten tuotoksia sekä mentalisaatioon perustuvien ryhmien kokemuksia
- kehitetään yhteistyössä vapaaehtoistoimintaa asiakastyöhön laitospalveluissa
- työntekijät osallistuvat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuspäiviin

3.1 Ensikoti

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana, ja myös isät yhä enenevästi osallistuvat ensikotijaksoille. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon toteutumista ja kehitystä sekä vahvistaa vanhempien voimavaroja.

Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Työskentely toteutuu yhteistyössä perheen koko verkoston kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti verkoston yhteisissä asiakasneuvotteluissa. Työskentelyssä huomioidaan perheiden yksilölliset tarpeet ja se toteutuu yhteisössä ryhmiä ja vauvaperhetyön menetelmiä hyödyntäen.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- ja terveydenhoitoalan AMK- koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat liiton koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana paikallisissa vauvaperhetyön verkostoissa ja koulutuspäivissä.

Ensikotiin tulon syitä ovat mm. vanhempien ympärivuorokautinen tuen tarve vauvan hoidossa, omien tukiverkostojen puuttuminen, nuori ikä, mielenterveys- ja

päihdeongelmat, kehitysvamma, uupumus tai muut elämäntilanteeseen liittyvät kriisit.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vuonna 2017 toimintaa kehitetään ja suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Asiakkaat pääsevät vaikuttamaan ensikodin viikko- ja päivärytmiin sekä osallistumaan ryhmien suunnitteluun. Toimintaa ensikodin ulkopuolella kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa. Toiminnassa hyödynnetään yhdistyksen ja yhteistyökumppaneiden palveluja kuten Perhetupaa, Marttalaa sekä Seurakuntaa.

Vapaaehtoistoiminta osana ensikotityötä jatkuu ja sitä kehitetään edelleen asiakaslähtöisemmäksi. Vauvaperhetyön vapaaehtoiset ovat mukana sovittuina aikoina vauvoja hoitamassa, yksittäisen perheen virkistyksen tukijoina liikunnan ja kulttuurin parissa sekä ohjaamassa vieraspaikkakuntalaisia paikallisiin palveluihin. Yhteistyö vapaaehtoisten doula-synnytystukihenkilöiden kanssa jatkuu ja ensikodissa oleville perheille tarjotaan aktiivisesti doulaa mukaan synnytykseen. Isätyöhön hyödynnetään vapaaehtoisia ja toimintaa perheen isien tueksi kehitetään.

Kehitetään kokemusasiantuntijoiden käyttöä ensikotityössä. Kokemusasiantuntijat voivat olla esimerkiksi mukana esittelemässä ensikodin toimintaa uusille perheille.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Mahdollistetaan ensikotipalvelu kaikille vauvaperheille. Ensikodilla on valmius työskennellä erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa, joita voivat olla psyykkiset haasteet ja päihdeongelmat, nuori ikä sekä vanhemman kehitysvamma tai heikkolahjaisuus.

Tehdään ensikotityötä näkyväksi eri yhteistyötahoille, jotta kaikilla ohjaavilla tahoilla on tieto ensikodista ja sen toiminnan sisällöstä.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Kehitetään ensikotityötä muuttuvassa Sote-rakenteessa ja kehitetään toimintaa yhteistyötahoilta tulevan palautteen mukaan. Hyödynnetään yhdistyksen eri toimintamuotoja aktiivisesti ensikotityössä. Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen vauvaperhetyöryhmän toimintaa kehitetään ja aktivoidaan edelleen. Ensikotityötä tehdään näkyväksi eri verkostoissa kuten Vauvaverkossa.

Mahdollistetaan kaikille työntekijöille koulutus uuteen lastensuojelulakiin liittyen. Mentalisaatio-ohjaajakouluksessa on ensikodilta kaksi työntekijää, koulutus sisäl-

tää valmiin ryhmätoimintamallin, joka näkyy ensikodin arjessa kevään 2017 aikana. Hyödynnetään koulutuksesta saatua tietoa myös reflektiivisemmän työotteen kehittämiseksi ensikotityöhön. Yksi ensikodin työntekijöistä on mukana ensi- ja turvakotien liiton Isätyö –koulutuksessa ja kaksi työntekijää Hoivaa ja leiki -raskaus- ja vauva-ajan ryhmäintervention ohjaajakoulutuksessa.

Koulutuksista saatua tietoa jaetaan aktiivisesti työryhmässä ja koulutustarvetta arvioidaan koko ajan. Perehdytään Ensi- ja turvakotien liiton laatimiin Vaativan vauvavyön laatukriteereihin.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Järjestetään ensikodilla säännöllisesti kuukausittain avointen ovien kahvihetkiä, joihin kutsutaan eri sektoreiden yhteistyökumppaneita, mm. neuvolan terveydenhoitajia sekä perhetyöntekijöitä. Tehdään ensikotityötä tunnetuksi sosiaalityöntekijöille sekä erikoissairaanhoidon puolelle.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Asiakastiedot kirjataan asiakastietojärjestelmä Sofiaan huolellisesti. Perustietolomakkeet täytetään jokaisen asiakkaan kohdalta.

Asiakkailta kerätään ensikotijakson lopussa kirjallinen palaute ja suullista palautetta kerätään jakson aikana. Kirjataan saatu palaute ja käydään palautetta läpi työryhmässä. Palautetta kerätään myös yhteistyökumppaneilta.

Keväisten grillijuhlien yhteydessä kerätään entisiltä asiakkailta palautetta ja kehittämisideoita ja näitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

3.2 Baby Blues –toiminta

Baby blues -vauvaperhetyö tukee vauvaa odottavia vanhempia sekä synnytyksen jälkeen masentuneita äitejä ja heidän perheitään. Toiminnassa painotetaan erityisesti vanhempien ja lasten välistä varhaista vuorovaikutusta, odottavan äidin stressiin tai masennukseen vaikuttavaa työskentelyä sekä vanhemmuuden merkitystä parisuhteessa. Doula-tukihenkilötoiminnalla tuetaan jo raskausaikana äitiä tai vanhempia hyvään ja turvalliseen synnytyskokemukseen. Imetystukihenkilötoiminnalla tuetaan äitiä varhaiseen imetykseen ilman stressiä.

Toiminnalla tuetaan vauvaperheitä kun

- äiti masentuu raskausaikana tai synnytyksen jälkeen
- äidillä on raskaudenaikaista stressiä tai huolta
- äidillä tai vanhemmilla on uupumusta
- perheessä tarvitaan tukea vanhemmuuteen
- lapsen syntymä aiheuttaa ongelmia parisuhteeseen
- perhe tarvitsee käytännön neuvoja vauvan hoidossa esim. unirytmii, varhainen imetys
- raskausaikana tai synnytyksessä kun äiti/vanhemmat haluavat tukea tulevaan synnytykseen.

Palveluvalikko

- Unirytmityspuhelinneuvontaa
- Kirjallinen materiaali lapsen hoitoon liittyvistä asioista, synnytyksen jälkeisestä masennuksesta tai vanhemmuudesta
- Kotikäynnit ja perhetapaamiset vauvaperheille
- Yksilö-, pari- sekä verkostotapaamiset
- Ryhmätoiminta vertaistukena (esim. äitien ryhmätoiminta)
- 3 vuorokauden unirytmitys yli puolivuotiaille tarvittaessa
- Doula-vapaaehtoistoiminta, synnytystukihenkilötoiminta sekä imetystukihenkilötoiminta

Työn tavoitteena on selvittää perheen tuen tarve ja muoto sekä auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Lisäksi tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Raskaudenaikaisen työskentelyn ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä tai muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaan. Tavoitteena on myös tukea ja rohkaista äitiä/vanhempia tulevassa synnytyksessä.

Baby blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi perheterapiakoulutuksen saanut työntekijä, unirytmityksessä toimii tarvittaessa rytmitykseen koulutettu tunteityöntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai työpari ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta. Doula-synnytystukihenkilötoiminnassa on mukana kahdeksan kurssitettua vapaaehtoista.

Työntekijän ammatillisuutta ja työkykyä ylläpitävät työnohjaus, konsultaatiotuki sekä ammatillisuutta tukevat koulutukset. Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby blues -vauvaperhetyön laatukriteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset Baby blues –työhön sekä Doula-vapaaehtoistoimintaan liittyvät valtakunnalliset työkokoukset. Näiden lisäksi työmuodolla on tukena Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen omat laatukriteerit ja strategiasuunnitelma.

Yhteistyötä tehdään erityisesti Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyöryhmän, Lahden neuvoloiden, Lapsiperheiden kotipalvelun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa, jotka myös ohjaavat asiakkaita Baby blues -toiminnan piiriin. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa asiakastyössä sekä asiakkaiden ohjauksessa oikeaan työmuotoon.

Baby blues -työntekijä kuuluu Lahdessa toimivan vauvaverkoston työryhmään. Ryhmään kuuluu kuntien ja järjestöjen vauvaperheiden kanssa työskenteleviä työntekijöitä. **Yhteistyön tavoitteena** on kehittää ja järjestää joustavaa ja nopeasti vauvan ja vanhempien tarpeeseen reagoivaa toimintaa. Huolehtia tiedottamisesta sekä antaa konsultaatio- ja vertaistukea vauvaperhetyöntekijöille.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Doula-vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen ja kehittäminen raskausaikaan sekä synnytyksen jälkeen. Aloitetaan vertaistukitoimintaa raskausajan työssä.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Jalkaudutaan asiakastyössä eri yhteistyötahojen toimipisteisiin, esimerkiksi neuvoloihin ja Perhetuvalle. Tavataan unirytmityasperheitä neuvoloissa yhteistyössä terveydenhoitajien kanssa. Lisätään vastaanottoaikoja neuvoloissa ja ollaan edelleen mukana neuvoloiden järjestämissä perhevalmennuksissa. Jalkautumista laajennetaan myös ympäristökuntiin.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Huolehditaan tiiviistä ja hyvästä yhteistyöstä eri toimijoiden kesken. Pidetään huolta yhdistyksen markkinoinnista monimuotoisena palvelun tuottajana vauva- ja lapsiperheille. Taataan erityisosaamiseen liittyvä koulutus ja ohjaus. Seurataan vauvaperheiden muuttuvia tarpeita ja kehitetään sen pohjalta asiakas- ja verkostotyötä. Kehitetään doula-vapaaehtoistoimintaa tuen ja tarpeen mukaan asiakas-

lähtöisemmäksi. Suunnataan doula-toimintaa myös maahanmuuttajaperheiden tueksi.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ylläpidetään ja kehitetään jo olemassa olevien yhteistyöverkostojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Luodaan uudenlaista kumppanuutta neuvoloiden ja Päijät-Hämeen keskussairaalan pikkulapsipsykiatrian kanssa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Tilastoidaan sekä kerätään palautetta paikallisesti ja valtakunnallisesti. Toimintaa kehitetään asiakas- ja yhteistyöverkostojen palautteen avulla ja valtakunnallisesti Ensi- ja turvakotien liiton kanssa yhteistyössä.

3.3. Päiväryhmä Peukaloinen

Työskentelyllä tuetaan vauvan ja äidin välistä varhaista vuorovaikutusta:

- autetaan äitejä löytämään uusia toimintamalleja vauvan kanssa olemiseen
- ohjataan/mallinnetaan vanhempaa johdonmukaisuuteen toimissa vauvan kanssa, näin vauva saa ikätasoaan vastaavaa hoivaa ja hänen turvallisuudentunteensa lisääntyy päivärytmin ollessa ennakoitavissa
- vertaisryhmässä äidin arjessa jaksaminen lisääntyy
- vauvan vuorokausirytmien luominen/ylläpito
- vertaisryhmässä äidin arjessa jaksaminen lisääntyy

--- Päiväryhmä tarjoaa lapselle korvaavia ja korjaavia kokemuksia ---

Päiväryhmätoiminta

- uusia asiakkuuksia aloitetaan ryhmäjaksos aloitusajasta riippumatta ympäri vuoden
- motivointitapaamiset ennen ryhmäjaksos vähintään kolme kertaa
- ryhmätyöskentely varhaisen vuorovaikutuksen vertaisryhmässä 15 h/viikko puolen vuoden ajan. Ryhmätyöskentelyjakso sisältää myös perhekohtaista työskentelyä.
- ryhmässä neljä (max viisi) vauva/vanhempi -paria.
- jälkitukityö toteutetaan puolen vuoden ajan perheen tarpeiden mukaan

Toiminta päiväryhmässä on **havaittu toimivaksi työmuodoksi erilaisten ongelmien keskellä eläville ja kriisissä oleville pikkulapsiperheille**. Päiväryhmätoimintaa toteutetaan kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Vertaisryhmätoiminnan keinoin sekä mallintamalla ja nimeämällä autetaan vanhempia löytämään uusia toimintamalleja ja voimavaroja lapsen kanssa olemiseen sekä lapsen kasvun tukemiseen. Lisäksi **vahvistetaan ja aktivoidaan perheitä löytämään positiivisia keinoja ongelmiensa ratkaisemiseen ja arkielämän hallintaan**.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Asiakaslähtöisen työn kehittäminen edelleen huomioimaan perheiden oma toimintakulttuuri. Työskentely toteutetaan jatkuvassa dialogissa perheiden kanssa. Perheet itse määrittävät omat tavoitteensa sekä voimavarat työskentelylle. Asiakkuuksia tuetaan vapaaehtoistahoja kartoittaen ja hyödyntäen sekä vertaistuella. Pyritään yhä varhaisempaan työskentelyn aloittamiseen asiakasperheissä tiivistämällä yhteistyötä lähettävien tahojen kanssa.

Syvennetään työskentelyä enenevässä määrin mentalisaation keinoin tapahtuvaksi asiakasta osallistavaksi prosessiksi.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Eri lähtökohdista tuleville perheille luodaan päiväryhmän keinoin samanlainen ja tasavertainen työskentely-ympäristö. Alueen vauvaperheillä on yhtäläinen mahdollisuus päästä toiminnan piiriin. Vertaisryhmässä pyritään pienentämään perheiden syrjäytymisriskiä, tällöin myös riski lasten kaltoinkohtelulle vähenee ja perheen sisäinen turvallisuus lisääntyy.

Uudistuminen ja joustavuus

Varmistetaan työntekijöiden erityisosaaminen jatkuvilla ja syventävillä koulutuksilla. Työntekijät hyödyntävät Ensi- ja turvakotien liiton erityisosaamista ja mahdollisuutta konsultaatioon. Kouluttaudutaan uudistuneeseen lastensuojelulakiin.

Kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Säilytetään asiakastyötä tukevat toimivat verkostot. Toimitaan vuoropuhelussa alueen muiden vauvaperhetoimijoiden kanssa.

Asiakasprosessin arviointia tehdään yhdessä perheen sekä lähettävän tahon kanssa. Asiakastyöskentelyn arviointi tapahtuu perheen yksilöllisten tavoitteiden pohjalta. Asiakasprosessin arviointia tehdään yhdessä perheen sekä lähettävän tahon kanssa. Aktiivinen palautteen kerääminen asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta.

4. PERHEVÄKIVALTA– JA KRIISITYÖ

Perheväkivalta- ja kriisityö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työssä korostuvat yhteistyö ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa. Työ sisältää laitosten- ja avopalveluja. Työskentelyn periaatteena ovat turvallisuuden huomioiminen, asiakaslähtöisyys ja luotettavuus. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolien huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua. **Perheväkivalta- ja kriisityön perustehtävänä** on tarjota turvaa ja tukea yksilölle ja koko perheelle perhe- ja lähisuhdeväkivalta tai sen uhka – tilanteessa, erityisesti lapsen asema huomioiden. **Kansalaisjärjestön tehtävänä on vaikuttaa yhteiskuntaan siten, että turvallisuus toteutuu perheissä ja lähisuhteissa.**

Perheväkivalta- ja kriisityöryhmä

Väkivaltatyön osaamisalueeseen kuuluvat **Turvakodin, Jussi-työn, Avokriisityön ja Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminnan työmuodot**. Työryhmä toimii työntekijöiden vertaistukena ja järjestää koulutusta muille yhteistyökumppaneille. Ajantasaista tietoa perheväkivallasta pidetään yllä osallistumalla sekä paikallisiin että valtakunnallisiin koulutuksiin.

Perheväkivalta- ja kriisityöryhmän toiminnassa korostuu kumppanuus ja verkostoituminen moniammatillisesti ja seudullisesti. Perheväkivalta- ja kriisityöryhmä on mukana seudullisessa Päijät-Hämeen Turvallisuusverkostossa ja tekee yhteistyötä sosiaalialan osaamiskeskus Verson kanssa. Työryhmän edustajat turvakodista ja Avokriisityöstä osallistuvat Päijät-Hämeen Poliisilaitoksen koordinoimaan Marak -työryhmään, jonka toiminnan tarkoituksena on auttaa yksilöitä ja perheitä vakavan perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhkatilanteissa.

Yhteistyö RIKU:n (Rikosuhripäivystys) kanssa jatkuu edelleen. Tarvittaessa RIKU:n työntekijä tai tukihenkilö tulee tapaamaan asiakkaita turvakodille. Suunnitteilla myös on, että RIKU:n työntekijä tulisi tapaamaan turvakodin asiakkaita säännöllisesti.

Vuonna 2017 **vapaaehtoisuus ja vertaisuus toteutuvat eri työmuodoissa**. Vuoden aikana kartoitetaan perheväkivalta- ja kriisityön työmuotojen tarvetta ja mahdollisuuksia erityisesti vertaistukiryhmätoiminnalle ja kartoitetaan siihen mahdollisesti liitettäviä yhteistyötahoja. Jussi-työn ja Avokriisityön kokemus onnistuneesta yhteistyöstä vastaanottokeskuksen kanssa antaa valmiuksia toimia jatkossakin osana vastaanottokeskuksen esikotouttavaa työtä. Yhteistyötä tehdään edelleen myös KA-VA -työryhmän ja Dilan Säröperheelle tueksi -toiminnan kanssa.

Perheväkivalta- ja kriisityön työmuotojen työntekijät osallistuvat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin ja työkokouksiin. Muu tarvittava koulutus ja työnohjaus sekä toimitiloihin ja työssä jaksamiseen liittyvät asiat järjestetään asianmukaisella tavalla.

4.1 Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville aikuisille naisille ja miehille, alaikäisille huoltajan kanssa, nuorille sekä ikäihmisille. Turvakodissa on viisi perhepaikkaa, joihin voi hakeutua mihin vuorokauden aikaan tahansa kriisitilanteessa. **Turvakodilla toimii ympärivuorokauden (24h) kriisipuhelinpäivystys**, johon apua tarvitsevat henkilöt voivat soittaa saadakseen henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta perhe- tai lähisuhdeväkivaltilanteessa.

Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneelle tai sen uhan alla eläville henkilöille. Tavoitteena on väkivaltakierteen katkaisu ja fyysisen sekä psyykkisen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Turvakotityön kehittämisen painopisteenä on asiakkaiden osallistamisen ja yhteisöllisyyden lisääminen. Kriisityötä tehdään asiakaslähtöisesti; asiakas itse määritte-

lee tuen tarpeet, joita lähdetään käsittelemään yhdessä asiakkaan kanssa. Työskentelyssä pyritään huomioimaan kaikki asianosaiset, joita tilanne koskettaa. Turvakotityön tavoitteena on osaltaan luoda ja mahdollistaa turvalliset puitteet perheiden ja yksilöiden arjen elämään.

Turvakotijakson aikana kiinnitetään erityistä huomiota lapsen tilanteeseen ja hänen osallisuutensa lisäämiseen. Lapsen tarpeisiin pyritään vastaamaan aiempaa monipuolisemmalla tavalla henkilöstön erityisosaamista hyödyntäen.

Turvakotiin on nimetty vastaava työntekijä vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnan kehittämiseen, uusien vapaaehtoisten rekrytoimiseen sekä jo olemassa olevien kontaktien vahvistamiseen. Tavoitteena on saada juurrutettua vapaaehtoiset osaksi turvakotityön arkea.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Turvakoti tarjoaa lakisääteisiä palveluja lähisuhde- tai perheväkivaltaa kokeville, näkeville tai sen uhan alla eläville asiakkaan lähtökohdista riippumatta. Turvakotipalvelujen maksuttomuus lisää yhdenvertaisuutta asiakkaan taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Turvakotipalvelut ovat kaikkien saatavilla, riippumatta kansalaisuudesta tai oleskeluluvasta. Turvakoti on tiloiltaan esteetön, joten tilat sopivat kaikille.

Turvakodin työskentelytapa tukee yhdenvertaisuutta, työntekijät tukevat asiakkaiden yhdenvertaisuutta, joka perustuu asiakkaiden kunnioittavaan kohtaamiseen. Työntekijät mallintavat omalla toiminnallaan toisen ihmisen kunnioittavaa, inhimillistä, tasavertaista ja oikeudenmukaista kohtelua.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Turvakodissa lasten kanssa tehtävä työ vaatii erityisosaamista. Turvakodin henkilökunnalle mahdollistetaan kouluttautuminen lasten kanssa tehtävään työhön, koska lasten kanssa tehtävä työ on kaikkien turvakodin työntekijöiden vastuulla. Lapsen kanssa työskentely tapahtuu yhteistyössä vanhempien kanssa, vanhempia tuetaan näkemään lapsen tarpeet sekä toimimaan lasta tukevalla tavalla perheen kriisitilanteessa.

THL järjestää koulutuksia ja huolehtii osaamisen päivittämisestä koko turvakodin asiakastyöstä vastaavan henkilöstön osalta. Turvakodin työntekijät osallistuvat suunnitellusti myös muiden tahojen järjestämiin koulutustilaisuuksiin, jotta työntekijöiden osaaminen on ajan tasalla.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Turvakoti vahvistaa verkostojen kanssa toimimista asiakkaan palvelupolkujen vahvistamiseksi. Turvakodilla on vahva rooli erityispalvelua tuottavana yksikkönä erilaisten kumppanuuksien ja verkostojen kanssa toimiessa. Turvakoti kuuluu keskeisenä toimijana Marak –toiminnan seudulliseen työryhmään, jossa rakennetaan turvallista tulevaisuutta vakavan väkivallan- tai sen uhan alla eläville asiakkaille.

Maahanmuuttaja-asiakkaiden määrän lisääntymisen myötä maahanmuuttaja- sekä tulkkipalveluita tuottavien yhteistyökumppaneiden verkostoja tullaan vahvistamaan. Yhteistyötä on suunnitellusti kehitetty myös lähialueiden vastaanottokustusten kanssa. Pyrimme kehittämään ja syventämään yhteistyötä yhdistyksen avopalveluiden kanssa, jotta asiakkaan tuen tarve tulee huomioiduksi myös turvakotijakson jälkeen. Lisäksi suunnitelmissa on keväällä esitellä yhteistyötoimijoille toimintaa turvakodilla yhteisen tapahtuman muodossa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Asiakastyöskentelyä ohjaavat yhdistyksen omassa laatukäsikirjassa sekä THL:n laatukäsikirjassa määritellyt laatukriteerit, joihin pohjautuen suoritetaan laatukäsikirjan mukaista toiminnan arviointia. Toiminnan vaikuttavuutta osoittaa asiakastyön suunnitelma ja sen toteutuminen sekä turvakotijakson jälkeen kerättävä asiakaspaute. Lasten kanssa tehtävästä työstä kerätään palautetta lapsilta itseltään sekä turvakodissa olevalta vanhemmalta omilla palautelomakkeilla.

Uusi palautelomake on sähköisessä muodossa ja sitä hallinnoi THL. Jatkossa paute turvakotityöstä ei tule henkilökunnan tietoon välittömästi turvakotijakson jälkeen, vaan THL julkaisee palautteista yhteenvedon säännöllisin väliajoin. Laadullista toiminnan vaikuttavuuden mittaamista pyritään toteuttamaan oppimistyönä yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

4.2 Perheväkivaltatyön Avopalvelut

4.2.1 Avokriisityö

Avokriisityö tukee naisia elämän eri kriisitilanteissa, joihin liittyy perhe- tai lähisuhdeväkivaltaa, tai sen uhkaa. Avokriisityö vastaa asiakkaiden tarpeisiin mahdollisimman nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Asiakastyötä tehdään ennaltaehkäisevästi sekä korjaavasti. Työskentelyyn voidaan liittää perheiden lapset, joille

tarjotaan mahdollisuutta myös yksilötyöskentelyyn. Mahdollisissa parikeskusteluis-
sa työparina on jussi-työntekijä. Työskentelyssä pyritään löytämään keinoja asiak-
kaan turvallisuuden ylläpitämiseen ja lisäämiseen. Tavoitteena työskentelyssä on
asiakasperheen omien voimavarojen löytyminen ja selviytymistä tukeva verkosto-
työ.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Kehitetään yhteistyötä ensi- ja turvakodin perheväkivalta- ja kriisityöryhmän kanssa
sekä yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa.

Yhteistyötä eri toimijoiden ja verkostojen kanssa tehdään tiiviisti. Esimerkiksi jatke-
taan työskentelyä Rikosuhripäivystyksen kanssa sekä Marak-työryhmässä, joka aut-
taa väkivallan uhrien kanssa työskenteleviä työntekijöitä tunnistamaan väkivallan
kohonnut uusiutumisen riski.

Kehitetään jatkotyöskentelyä turvakodista lähteville perheille (asiakaspolku; asiak-
kaan ohjautuminen eri työmuotojen välillä). Hyödynnetään vuorovaikutteista asi-
antuntijuutta eri työmuotojen välillä (säännölliset tapaamiset).

Mikäli RAY:ltä syksyllä 2016 haettu lisärahoitus lasten ja nuorten kanssa tehtävään
työhön saadaan, lisätään lasten ja nuorten kanssa tehtävää työtä ja kehitetään sitä
kysyntää vastaavaksi.

Tarjotaan väkivaltaa kokeneille naisille vertaistukea ryhmätoiminnan muodossa.

Yhdenvertaisuuden lisääminen yhteiskunnassa

Työskentelyssä otetaan huomioon lasten ja nuorten tarpeet. Tiivistetään yhteistyö-
tä lapsen ja nuoren perheen muiden auttajatahojen kanssa. Tuetaan ja otetaan
huomioon maahanmuuttaja/pakolaisperheet.

Ymmärretään palvelujärjestelmän kokonaisuus; asiakasohjaus juuri hänelle sopi-
vaan palvelun piiriin.

Pidetään tiedotusvälineissä esillä lähisuhdeväkivalta-asioita ja vaikutetaan myön-
teisen asenneilmapiirin syntymiseen tiedotusvälineitä hyödyntäen.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Luodaan tiivis, luotettava ja joustava yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Oman työn laadun säilyttäminen varmistetaan kouluttautumisen avulla (esim. lisätietoa traumatisoituneen asiakkaan kohtaamiseen, lapset ja aikuiset).

Pyritään löytämään lisää menetelmiä lapsen kaltoinkohtelun ja pahan olon tunnistamiseksi ja puututaan niihin mahdollisimman nopeasti. Tässä yhteistyötä tehdään Ensi- ja turvakotien liiton ”Kannusta minut vahvaksi” -hankkeen kanssa. Tuetaan lapsen vanhempia ja muita lapsen ympärillä olevia aikuisia näkemään/ huomamaan lapsen paha olo ja hätä niin, että lapsi kokee olevansa osallisena itseään koskevissa päätöksissä.

Tiivistetään koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä (koulukiusaamista ja syrjäytymistä ehkäisevissä hankkeissa mukana olo). Asiantuntijuus palvelujärjestelmässä.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Verkostoidutaan liikunta- ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Ylläpidetään olemassa olevia kontakteja, esim. järjestämällä säännöllisiä tapaamisia jo olemassa olevien yhteistyötahojen kanssa (seurakuntien diakoniatyö, lapsiperhepalvelut ja nuorisotyö).

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Kehitetään ja hyödynnetään palautejärjestelmää yhdistyksen eri työmuotojen sisällä. Vaikuttavuuden arviointia tehdään yhdessä yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa.

Avokriistytötä arvioitaessa hyödynnetään verkostotapaamisissa saatua palautetta. Asiakkailta pyydetään sekä suullista että kirjallista palautetta. Tehostetaan vuosittaista suunnittelua ja ajankohtaisiin asioihin reagoimista. Asiakastyötä ohjaavat yhdistyksen laatukäsikirjassa määritellyt laatukriteerit.

4.2.2 Jussi-työ®

Jussi-työ toimii perheväkivallan katkaisemiseksi ja ehkäisemiseksi tarjoamalla ammatillista apua miehille, joiden perheessä tai lähisuhteissa on väkivaltaa tai sen uhatta. Tavoitteena on luoda perheväkivallan kaikille osapuolille väkivallasta vapaata turvallista tulevaisuutta, lapset ja perheen lähipiiri huomioiden. Jussi-työ palvelee

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n eri työmuotojen asiakasperheitä sekä toimii seudullisena avopalveluna. Jussi-työ on osa perheväkivalta- ja kriisityön matalan kynnyksen avopalvelutoimintaa.

Jussi-työn sisältö ja paikka palvelujärjestelmän kokonaisuudessa on selkeä ja sen olemassaolo on vakiintunut. Toiminnan kaksi avainkysymystä ovat edelleenkin asiakkaiden tavoittaminen ja toisaalta osaavan, sisällöllisesti ja menetelmällisesti hyvin toimivan avun tarjoaminen.

Asiakastyö on keskustelumahdollisuuden järjestämistä ja tukea miehelle erilaisissa elämänsä kriiseissä ennaltaehkäisevästi sekä korjaavasti riippumatta siitä, onko hän väkivallantekijä vai -koki.

Jussi-työn tavoitteena on tarjota:

- kriisiapua elämän erilaisissa kriiseissä
- yksilö- tai pari keskustelua, muu lähisuhdeverkosto huomioiden
- neuvontaa ja ohjausta, jolloin arvioidaan ja selvitetään muita mahdollisia tuki- ja apuvaihtoehtoja.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vahvistetaan vertaistoimintaa käynnistämällä ammatillisesti ohjattuja vertaistukiryhmiä väkivaltaa lähisuhteissaan käyttäville miehille.

Jatketaan edelleenkin kirjallisen ja suullisen palautteen hankkimista asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta, palautteilla vahvistetaan apua saaneiden osallisuutta toiminnan kehittämisessä.

Hyödynnetään yhdistyksen sisäisen toimintaympäristön yhteistyömahdollisuuksia, mikä näkyisi etenkin väkivaltatyön avopalvelujen ja turvakodin yhteistyön tiivistymisenä. Lisäksi vahvistetaan edelleen kumppanuuksien ja verkostojen rakentamista.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Huomioidaan perheväkivallan kaikki osapuolet ja tuetaan erityisesti lapsen oikeutta turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen kehitykseen ja erityiseen suojeluun. Lähisuhteissaan väkivaltaa käyttävää miestä tuetaan vastuulliseen vanhemmuuteen tarkastelemalla aikuisten riitoja ja väkivallan käyttöä lapsen näkökulmasta, jol-

loin painopiste on lapsessa ja lapsen kokemuksissa sekä niiden merkityksen tarkastelussa.

Reagoidaan kulloinkin esillä oleviin ajankohtaisiin ilmiöihin; erityisen haavoittuvissa olosuhteissa elävien ihmisten kohtaaminen väkivaltatyön ja turvallisuuden näkökulmasta, tällä hetkellä esim. pakolaiset.

Jussi-työtä korostetaan maksuttomana ja luottamuksellisena matalan kynnyksen palveluna eri tiedottamisen muodoissa.

Jatketaan ja kehitetään edelleen vuorovaikutteista yhteistyötä palvelujärjestelmän eri toimijoiden kanssa verkostoihin liittymisen ja asiakasyhteistyön kautta.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Julkisessa palvelujärjestelmässä ei ole selkeästi nimettyä toimijaa, joka vastaisi yhdistyksen Jussi-työn tarjoamaa erityisosaamista väkivaltatyön osalta. Jussi-työ on seudullisesti tunnettua ammatillista matalan kynnyksen palvelua.

Tehostetaan koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä, koska koulumaailma on luontevin väylä tavoittaa lapsia/nuoria. Yhteistyö voisi näkyä esim. koulukiusaamista vastustavana työnä, josta on jo aiemmin hyviä kokemuksia. Koulukiusaaminen täyttää hyvin usein väkivaltarikoksen tunnusmerkistön, joten väkivaltatyön erityisosaamisemme liitettynä turvallisuusnäkökulmaan olisi hyvä perusta kehitettäessä ehkäisevän työn menetelmiä koulukiusaamista vastustavassa työssä.

Tuodaan aktiivisesti eri yhteyksissä esiin yhdistystämme lastensuojelujärjestönä ja erityisosaamistamme monipuolisten, koko perheen ja sen lähipiirin huomioivan väkivalta- ja kriisityön palvelujen tuottajana. Korostetaan erityisesti lapsen aseman huomioimista perhe- ja lähisuhdeväkivaltatilanteissa, sekä ehkäisevässä että korjaavassa työssä.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ylläpidetään ja vahvistetaan jo olemassa olevia kumppanuuksia, esim. Perheasiain neuvottelukeskus. Jatketaan ja kehitetään edelleen jo hyväksi koettua yhteistyötä vastaanottokeskusten ja Jussi-työn välillä. Kartoitetaan ja luodaan kontakteja mahdollisiin yhteistyötahoihin, jotka voisivat olla vertaistukiryhmätoiminnan käynnistämisen kannalta merkityksellisiä.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Hyödynnetään kirjallista ja suullista asiakaspalautetta asiakastytyväisyyden ja työn vaikuttavuuden sekä kehittämistarpeiden arvioinnissa. Kehitetään tarkoituksenmukaisia välineitä dokumentoidun palautteen hankkimiseksi myös yhteistyökumppaneilta.

4.2.3 Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminta (TPPH-toiminta)

Päätavoite

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen Päijät-Hämeessä kohdennetuin ennaltaehkäisevin turvallisuustyön keinoin. Yhteistyötä tehdään verkostoissa laajasti seudullisten toimijoiden kanssa. Kansalaisten haastaminen oman turvallisuutensa lisäämiseen.

Konkreettinen päätavoite

Lähi-suhteiden turvallisuuden edellytysten vahvistaminen ja seudullisen perheväkivallan ehkäisytyön valmiuksien lisääminen asiakastyössä niin perus- kuin erityispalveluissa kehittämällä asiakaslähtöisiä sosiaalisen turvallisuuden käytäntöjä. Perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön seutukoordinaatioryhmän ja Turvallisuusverkoston kautta ehkäisevän työn kehittäminen. Kansalaisiin kohdistuvan vaikutustoiminnan, asiakaslähtöisen verkosto- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.

Ylläpidetään kanavaa ammatillisten toimijoiden, verkostojen, kansalaisten ja LETK:n välillä (sekä matalankynnyksen- että erityispalvelut).

Koordinointi- ja kehittämistyötä on tärkeää tehdä substanssiosaamisen näkökulmasta. Kansalaisille taataan avunsaanti myös muuttuvassa SOTE-maastossa. Päijät-Hämeessä on lähdetty rohkeasti luomaan uutta yhteistyömallia julkisten, yhdistysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa kokoamalla perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön ehkäisyn seutukoordinaatioryhmä, jolle on asetettu tehtävät.

Päijät-Hämeen alueen ehkäisevä perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyö (PLW-toiminta)

Seutukoordinaatioryhmä (Liitteet)

- ✓ Sosiaalialan osaamiskeskus Verson ehkäisevän työn (kokousten pj) ja LETK:n TPPH-toiminnan (kokousten sihteeri) koordinoimana neljä sote-toimijaa (Lahti, Heinola, Ppk Oiva, Ppk Aava), poliisi, srk, Riku, Phsotey psykiatria

- ✓ Tehtävät: prosessit, ehkäisevä työ, johtaminen ja suunnittelu, asiakkaan osallisuus
- ✓ Tavoitteena turvallisuus –toimintasuunnitelman mukainen toiminta, Turvallisuusverkoston tietopankin laajennus ja päivittäminen

Turvallisuusverkosto

- ✓ Päijät-Hämeen alueen ammattilaisten verkostoituminen
- ✓ Tiedon lisääminen ja vahvistaminen

Yhtenäisyys toiminnan rakenteessa alueen muiden ehkäisevän työn muotojen kanssa, Neljän tuulen (päihde-, mielenterveys-, lähisuhdeväkivalta- ja peliongelmat) yhteistyö.

Päijät-Hämeen alueen verkostoihin nivoutuminen

Perus- ja erityispalveluissa työskentelevien eri ammattilaisten tukena sekä ennaltaehkäisevän –että korjaavan työn muodoissa (työpajat, materiaalin saatavuus, koulutuskoordinaatio).

Olemassa olevien verkostojen työskentelyyn liittyminen (esim. Parisuhdetoimijoiden verkosto). Kansalaisten tarpeiden mukaisten uusien kumppanuuksien luominen; haavoittuvissa olosuhteissa elävien tarpeiden korostaminen (esim. ikäihmiset, maahanmuuttajat, lapset, nuoret). Vapaaehtoistoimijoiden kanssa yhteistyö turvallisuusteemalla.

Toiminta yhdistyksessä (LETK) ja yhteistyö keskusjärjestön (ETK) kanssa

Liittyminen yhdistyksen eri työmuotoihin turvallisuusnäkökulmaa ylläpitämällä ja lapsen näkökulmaa korostamalla. Työryhmätyöskentely: lapsityöryhmä, kansalais- ja vapaaehtoistyöryhmä, väkivaltatiimi. Suunnitelmallinen toiminnallisuus.

ETK-liiton hankkeisiin, työkokouksiin, koulutuksiin ja kehittämispäiviin aktiivisesti osallistuminen. Kannusta minut vahvaksi -hankkeen juurruttaminen yhdessä ETK-liiton kanssa ammattilaisten ja kansalaisten keskuuteen on tärkeä ja jatkuva työn muoto lasten kaltoinkohtelun ja kuritusväkivallan vähentämiseksi. Kansalaiskohtaamiset ja ammattilaistapaamiset, joissa jaetaan hankkeen materiaalia: vanhemmille jaettava Kohti turvallista lapsuutta -esite, lapsille suunnattu Turvallinen lapsuus -esite sekä ”Täällä on turvallista jutella huolista”-huoneentaulu puheeksioton tueksi.

Vapaaehtois- ja kansalaistoiminta

KA-VA -ryhmän ja eri verkostojen toiminnan kautta toimiminen (esim. messut, tapahtumat yms.) Kansalaistoiminnan kehittäminen ja turvallisuusnäkökulman vahvistaminen Päijät-Hämeessä. Eri ikäryhmille (nuoret, aikuiset, ikäihmiset) suunnattujen turvallisuusesitteiden valmistuminen ja levittäminen.

Vaikuttamistoiminta

Aktiivinen tiedottaminen. Verkoistoissa LETK:n työmuodoista, materiaalista, tapahtumista ja ryhmistä tiedottaminen. Yhteyden pitäminen eri yhteistyötahoihin synergian saavuttamiseksi.

Uusien yhteistyötahojen ja –muotojen etsiminen, yhteistyöpyyntöihin reagoiminen ja näiden liittäminen osaksi turvallisuuteen tähtäävää työtä. Tämän aktiivisuuden merkitys on korostunut yhteiskunnassa tapahtuvien nopeiden muutosten vuoksi.

4.3 Lasten kanssa tehtävä työ

Lapsityö perustuu erityisosaamiseen ja yhteistyöhön kaikkien yhdistyksen eri työmuotojen kanssa. Yhteistyö mahdollistaa kokonaisvaltaisen työskentelyn perheen kaikkien osapuolten kanssa.

Lasten kanssa tehtävän työn tavoitteena on lapsen kuuleminen, huomioiminen ja auttaminen perheen haastavissa elämäntilanteissa sekä vanhemmille tiedon antaminen lapsen oikeuksista ja väkivallan vaikutuksista lapseen. Selviytymiskeinojen etsiminen lapselle sekä hänen tukemisensa perheen kriisitilanteissa on yksi lapsityön keskeisimmistä sisällöistä. Tavoitteena on lapsen näkyväksi tekeminen, kuritusväkivallan ja kaltoinkohtelun väheneminen perheissä ja laajemminkin yhteiskunnan tasolla. Lasten oikeuksien ja elinolosuhteiden parantaminen kaikessa yhdistyksen työssä on ensisijainen lapsityön tavoite.

Yhteiskunnallisten muutosten ja kansainvälistymisen seurauksena lasten ja vanhempien tarpeet, toimintaympäristö sekä perherakenteet ovat muuttuneet. Tarvi-
taan uudenlaisia työskentelymenetelmiä ja vaikuttamistyötä. Nettimaailma, jossa

nuoret liikkuvat, on tulevaisuuden lapsityötä, johon mm. Nettiturvakoti antaa työkaluja. Sosiaalinen media ja siellä liikkuminen on osa lapsityötä.

Lapsen ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamisessa on edelleen puutteita ja asennemuutosta tarvitaan. Lapsen oikeuksia ei tunneta vielä kukaan, vaikka jo v. 1991 ne ovat saaneet lainvoiman. Kuritusväkivalta on juurtunut syvästi suomalaiseen kasvatuserinteeseen ja sen vähentäminen on haaste, johon on pyrittävä vaikuttamaan. Kannusta minut vahvaksi -hanke jatkuu vielä v. 2017 ja se tuottaa käytännön työkaluja kuritusväkivallan ja kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen. Hankkeessa yhtenä osana on verkostoituminen ja tiedon jakaminen kuritusväkivallan vahingollisuudesta mm. sosiaalityöhön, päivähoitoon sekä koulumaailmaan. Siellä missä ollaan kansalaisten keskuudessa, puhutaan kannustavasta kasvatuksesta. Juurruttamistyötä hankkeesta jatketaan ja se on yksi osa lapsityötä kaikissa yhdistyksen työmuodoissa. Ulkomaalaistaustaisten perheiden lasten tilanne ja heidän kanssaan työskentely on erityinen haaste. Tähän on tarkoitus Kannusta minut vahvaksi -hankkeen yhtenä tuotoksena saada valmiiksi käännettyä materiaalia eri kielille lapsi- ja vanhemmuustyöhön.

Haasteena ovat olleet turvakotiin tulleiden lasten ja kotiin jääneen vanhemman tapaamisten järjestäminen turvallisesti. Tähän haasteeseen on vastattu ja tapaamisia järjestetään, jotta lapsen oikeus molempiin vanhempiin säilyisi ja toteutuisi. Rakenne tapaamisille räätälöidään jokaiselle perheelle erikseen. Valmius joustavaan ja nopeaan reagointiin on kuitenkin oltava olemassa ja tätä tullaan työstämään perheväkivalta- ja kriisityöryhmässä niin, että se saadaan siirtymään käytäntöön ja pysyväksi toimintamalliksi.

Yhdistys hakee Raha-automaattiyhdistykseltä lisärahoitusta vuodelle 2017 lasten ja nuorten kanssa tehtävään työhön. Lisärahoitus kohdennetaan Avokriisityöhön, johon haetaan yhtä lapsityöntekijää. Lapsityöntekijä toimisi avokriisityöntekijän työparina sekä koordinoisi yhdistyksen kansalaisjärjestölähtöistä lapsityötä.

Yhdistyksen toimintaperiaatteet lasten ja nuorten kanssa työskentelylle:

- Työskentelyssä huomioidaan lapsen ikä ja kehitystaso.
- Lapselle annetaan mahdollisuus käsitellä tilannetta luotettavan aikuisen kanssa.
- Tarjotaan lapselle ja vanhemmalle turvalliset olosuhteet, jossa ei tarvitse pelätä.

- Väkivaltakokemusten ja kriisien konkreettinen läpikäyminen lapsen kanssa.
- Selvitetään väkivallan vaikutuksia ja arvioidaan lapsen tilannetta lapsen ja vanhempien kanssa yhdessä.
- Turvallisuuden kartoittaminen vanhemman ja yhteistyötahojen kanssa.
- Ilon löytäminen lapsen elämään.
- Syyllisyyden poistaminen.
- Selviytymiskeinojen etsiminen.
- Turvasuunnitelmien tekeminen.
- Vanhemmuustyö molempien vanhempien kanssa.
- Turvallisen aikuisen löytyminen lapsen elämään.
- Ohjataan lapsi tarvittaessa muun avun piiriin.
- Lapsen ja nuoren kokemusasiantuntijuuden kerääminen ja hyödyntäminen yhdistyksen lasten kanssa tehtävässä työssä.

Työmenetelminä käytetään terapeuttisia ja toiminnallisia menetelmiä. Lapselle ja koko perheelle tarjotaan mahdollisimman pitkä auttamisen ketju.

4.3.1 Lapsityöryhmä

Työryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöistä.

Lapsityöryhmän tavoitteena on vahvistaa lasten hyvinvointia ja turvallisuutta sekä vaikuttaa lasten kuritusväkivallan ja kaltoinkohtelun vähenemiseen perheissä. Tarkoituksena on nostaa lapsen ääni esille ja tehdä lapsi näkyväksi.

Lapsityöryhmän tehtävänä on myös yhdistyksen lapsityön laadun seuranta, arviointi ja tarvittaessa epäkohtiin puuttuminen. Huolehditaan eri työmuodoissa lasten suojelemisesta ja auttamisesta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Tiivistetään yhteistyötä laitosten (ensikoti, turvakoti) ja avopalveluiden välillä lapsityön asioissa. Jaetaan työmenetelmiä ja osaamista sekä kehitetään uusia toimintamalleja. Vahvistetaan vapaaehtoisten osallistamista (tapahtumat ym.) ja järjestetään yhdistyksen eri työmuotojen kanssa tapahtumia lapsille. Viitekehyksenä ovat lasten oikeudet ja turvallisuus.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Tuodaan eri verkostoissa ja koulutustilaisuuksissa esille perheiden ajankohtaisia ilmiöitä lapsityön näkökulmasta. Huomioidaan entistä paremmin perheiden eri taustat (maahanmuuttajat, sateenkaariperheet).

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Huolehditaan yhdistyksen sisäisen lapsityön kehittämistä. Sisällytetään markkinointi, näkyvyys ja tunnettavuus osaksi lapsityöryhmän toimintaa. Huomioidaan toimintaympäristön muutokset sekä perheiden ja lasten muuttuvat tarpeet.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Huolehditaan näkyvyydestä sosiaalisessa mediassa. Ylläpidetään ja luodaan kumppanuuksia eri yhteistyötahojen kanssa sekä osallistutaan lapsityön koulutuksiin ja messuihin sekä tehdään tutustumiskäyntejä.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Työryhmä arvioi toimintaa ja saavutettuja tavoitteita vuoden lopussa. Toteutunutta toimintaa tilastoidaan sekä kehitetään uusia arvioinnin välineitä ja tapoja.

Haetaan avustuksia lasten virkistystoimintaan ja sosiaaliseen kuntoutukseen mm. säätiöiltä. Lasten kanssa tehtävän työn vaikuttavuutta tuodaan esille avustuksia haettaessa.

4.4 Nettiturvakotitoiminta

Nettiturvakoti on matalan kynnyksen auttamistyötä väkivaltayössä. Ensi- ja turvakotien liitto on Suomessa ainoa taho, joka ylläpitää ja koordinoi ko. toimintaa.

Nettiturvakoti auttaa väkivallan kaikkia osapuolia ja siellä voi keskustella joko ammattiauttajan tai samaa kokeneiden kanssa. Erityisesti lapsia ja nuoria kannustetaan tutustumaan virtuaaliturvakotiin. Nettiturvakodissa on tietoa perheväkivallasta ja avun muodoista lapsille, nuorille ja aikuisille. Apua saavat kokijat ja tekijät. Nettiturvakodista löytyy tietoa myös ammattilaisille.

Nettiturvakodin toimintaan osallistutaan vuonna 2017 työpanoksen osalta myöhemmin sovittavalla tavalla.

5. PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN

Yhdistyksen perhetyö ja eroauttaminen on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lasten-suojelutyötä. Työtä toteutetaan avopalveluna ja sitä tehdään pääsääntöisesti koko perheen kanssa, erityisesti lapsen etu huomioiden.

Päätavoitteena on

- perheen tukeminen erilaisissa elämäntilanteissa
- lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhteen vahvistaminen

Työryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoita yhdistyksen perhe- ja eroauttamistyötä. Työryhmä koostuu Alvari-perhetyön, Perhetuvan (sis. Mieskaveritoiminnan), Tapaamispaikan sekä Eroperheille tueksi –toiminnan työntekijöistä. Työryhmä kokoontuu kuukausittain.

Kehitetään perhe- ja eroauttamistyötä varhaisen vuorovaikutuksen, väkivalta-, mielenterveys ja päihdetyön sekä erityisosaajana. Työssä huomioidaan eri elämäntilanteissa olevat perheet ja erityisesti lapsen tarpeet.

Tehdään käytännön yhteistyötä ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista yhdistyksen omille työmuodoille ja yhteistyökumppaneille:

”Yhteistyö-kahvit” verkostoille 2 kertaa vuodessa Launeenkadulla. Kohdennetaan kutsut esim. alueittain. Lisäksi jalkaudutaan yhteistyökahveille ympäristökuntiin, mm. Nastola, Hollola, Heinola.

Vuoden 2017 teemana Ensi- ja turvakotien liitolla on perhetyö. Alueellisesti tehdään näkyväksi yhdistyksen moninäkökulmaista perhetyötä ja nostetaan isän asemaa vahvasti esiin:

Järjestetään Katse isään –valokuvanäyttely samanaikaisesti Mieskaveritoiminnan paneelin ja Suomi 100 vuotta –miten miehen asema on muuttunut, kanssa.

Toteutetaan isyyteen liittyvä työpaja – miten isyys näkyy yhdistyksen eri työmuodoissa. Työpajaan kutsutaan myös asiakas-isiä. Työpajan kokemusten pohjalta kehitetään isätyötä edelleen.

Tehdään osallisuutta ja vapaehtoisuutta mahdollistavaa kansalaisjärjestölähtöistä tapahtuma- ja vaikuttamistoimintaa. Työryhmä toimii tapahtumien järjestelyjen osalta tiiviissä yhteistyössä lapsityöryhmän kanssa. Vertaisuus ja vertaistuki mah-

dollistuvat sekä ryhmämuotoisissa että vapaaehtoisuuteen perustuvissa toiminnoissa.

Pidetään huolta henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Järjestetään virkistysiltoapäiviä kaksi kertaa vuodessa.

5.1 Perhetyö

5.1.1 Alvari-perhetyö®

Alvari-perhetyö on lastensuojelujärjestön tuottamaa ammatillista, pitkäkestoista ja tiivistä tukea lahtelaisen lapsiperheen kotiin. Alvari-perhetyö on Ensi- ja turvakotien liiton ja sen jäsenyhdistysten kehittämä toimintamuoto. Toiminta tarjoaa erityistason kuntoutuspalvelua lastensuojeluperheille ja perustuu sopimukseen kunnallisen lastensuojelun kanssa. Alvari-perhetyö on rekisteröity ja toiminnalla on valtakunnalliset laatukriteerit. Työ toteutetaan yksilö- ja parityönä. Asiakassuhteet kestävät keskimäärin 1 – 2 vuotta.

Työ on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä perheen eri tilanteisiin, päihde- ja mielenterveyteen liittyvät sairaudet, perheväkivalta, avo- /avioero ja muut kriisit. Perhetyössä painottuu perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Terapeuttinen auttaminen toteutuu yhdessä toimien ja vuorovaikutuksessa perheen ja sen eri verkostojen kanssa.

Alvari-perhetyön keskeisenä lähtökohtana on edistää vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta sekä perheen psyykkistä hyvinvointia. Työskentelyssä huomioidaan erityisesti lapsen osallisuus ja lapsen turvallisen arjen ylläpitäminen. Perhetyössä tuetaan yhteistä vanhemmuutta ja vanhempien parisuhdetta.

Perhetyö tarjoaa apua myös eron eri vaiheissa oleville perheille. Vanhempia tuetaan löytämään eron jälkeen uusia toimivia käytäntöjä, jotka turvaavat lapsen kasvun ja kehityksen sekä vanhemmuuden säilymisen lapsen elämässä.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Asiakasperheen kanssa määritellään yhdessä perheen ja sen jäsenten tuen tarpeet ja perhetyön tavoitteet. Työmenetelmänä sosiaalisen kuntoutuksen merkitystä ko-

rostetaan perheen kuntoutumisprosessissa. Asiakkaan osallisuutta tuetaan vapaaehtoistoimintoihin.

Kokemusasiantuntijuutta hyödynnetään järjestämällä yhteistyötahojen kanssa tapaamisia esim. lastensuojelun, psykiatrian, varhaiskasvatuksen ja neuvoloiden työntekijöiden kanssa. Tilaisuuksissa kerrotaan perhetyöstä, sen vaikuttavuudesta ja kehitetään yhteistyötä.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Suomalaisia ja monikulttuurisia perheitä tuetaan palveluohjauksen avulla osallisiksi ja toimiviksi yhteiskunnan jäseniksi. Perhetyö toteutetaan moniammatillisella verkostoyhteistyöllä, niin että vastataan asiakkaan muuttuviin tarpeisiin ja huomioidaan, että lapsen etu ja turvallisuus toteutuu.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Kehitetään perheväkivalta- ja kriisityötä tukemalla perheen sisäisen turvallisuuden rakentumista ja ehkäistään kuritusväkivaltaa ja lasten kaltoinkohtelua. Työnohjauksella ja koulutuksella tuetaan työntekijöiden erityisosaamista. Huolehditaan Alvariperhetyön rakenteista muuttuvassa toimintaympäristössä. Markkinointi, näkyvyys ja tunnettavuus sisällytetään osana toimintaan.

Yhteistyötä tehdään oman yhdistyksen eri työmuotojen sekä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa. Kehitetään isä- ja miestyötä ja ollaan mukana Ensi- ja turvakotien liiton Merkityksellinen isä –verkkokoulutuksessa. Osallistutaan myös Kriisit miehen elämässä -tutkimukseen, joka on Ensi- ja turvakotien liiton, Jyväskylän ja Tampereen yliopistojen tutkimusyhteistyöhanke.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Jatketaan yhteistyötä jo olemassa olevien verkostojen kanssa, kuten yhdistyksen eri työryhmät sekä seudullinen perhetyön verkosto, vauvaverkosto, muut yhteistyökumppanit ja oppilaitokset. Lisäksi asiakasperheiden tuen tarpeiden kautta rakentuu uusia yhteistyökumppaneita ja verkostoja. Tutustutaan eri toimijoihin, jotka työskentelevät monikulttuuriperheiden kanssa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Perhetyötä dokumentoidaan ja tilastoidaan paikallisesti sekä valtakunnallisesti. Vaikuttavuuden ja muutosten arvioinnin mahdollistaa intensiivinen ja pitkäkestoinen yhteistyö perheiden kanssa.

Perhetyössä kehitetään uusia tapoja arvioida työn vaikuttavuutta. Asiakkailta saadut palautteet hyödynnetään käytännön toiminnan kehittämiseen. Perheen kanssa tehtävää yhteistyötä, perheen kuntoutumista sekä työn laatua seurataan keräämällä palautetta yhteistyöprosessin eri vaiheissa asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta. Perhetyön vaikuttavuutta arvioidaan myös työn päättymisen jälkeen 6 kk:n kuluttua seurantatapaamisessa yhdessä perheen kanssa.

5.1.2 Perhetupa

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Perhetupa on vauva- ja pikkulapsiperheiden kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Perhetuvan toiminta on ehkäisevää lastensuojelutyötä, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia ja vahvistaa vanhempien jaksamista. Toiminta on kaikille avointa.

Matalan kynnyksen toiminnalla mahdollistetaan vertaistuen ja yhteisöllisyyden toteutumista sekä tuetaan ihmisten osallisuutta. Perhetuvan toiminta on kansalais-toimintaa ja perheille vapaaehtoista. Tavoitteena on myös vahvistaa vanhempien ja lasten sosiaalisten kontaktien sekä turvaverkkojen rakentumista. Perhetupa on osa yhdistyksen palvelukokonaisuutta.

Perhetuvan avointa päivätoimintaa on kolmena päivänä viikossa klo 9-14 ja lisäksi yhtenä päivänä on kohdennettua ryhmätoimintaa vauvaperheille. Perhetupa toimii vanhempien ja lasten yhteisenä olohuoneena sekä yhdessä olemisen paikkana. Perheet tuottavat itse toimintaa osallistumalla. Toimintaan voi tulla anonyymisti ja se on perheille maksutonta. Tarvittaessa on myös mahdollisuus palveluohjaukseen sekä henkilökohtaiseen tukeen.

Tilapäistä lastenhoitoa on tarjolla yhtenä päivänä viikossa 0-7 -vuotiaille lapsille. Lastenhoito tukee vanhempien jaksamista ja hyvinvointia, erityisesti yksinhuoltajien, sekä mahdollistaa vanhempien pääsyn ilman lasta mm. eri työntekijöiden yksilötapaamisiin.

Avoin tukipiste toimii kerran viikossa. Tukipisteessä on mahdollisuus yksilölliseen keskusteluun ja palveluohjaukseen erilaisissa elämäntilanteissa. Mukana on myös yhdistyksen eri työntekijöitä. Tukipisteeseen ei tarvitse ajanvarausta ja se on perheille maksuton.

Vertaisryhmätoiminnan toteutumisen tukeminen on olennainen osa Perhetuvan toimintaa. Perhetuvan tiloissa kokoontuu omatoimisia perheiden vertaisryhmiä, jotka voivat tavata tiloissa päivätoiminnan jälkeen tai viikonloppuisin. Yhteistyössä neuvolan kanssa toteutetaan yksinodottajien perhevalmennusta. Tarpeen mukaisesti kehitetään yhteistyössä neuvoloiden kanssa ohjattua ryhmätoimintaa mm. maahanmuuttajien äiti-lapsi-ryhmät. Perhetuvan tiloja voi vuokrata myös lasten syntymäpäiväjuhliin.

Perhetuvan työntekijät ovat mukana yhdistyksen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä ja toteutuksessa sekä osallistuvat erilaisiin lapsiperheiden tapahtumiin.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Perhetuvalle tulevat perheet voivat olla hyvinkin erilaisista lähtökohdista ja elämäntilanteista. Kaikilla on sama mahdollisuus osallistua toimintaan, jokainen vanhempi päättää itse mitä kertoo muille itsestään, tietoja ja nimiä ei kysellä. Jokainen saa olla samanarvoinen vanhempi kuin muutkin, taustat eivät määrittele vanhemmuuden arvoa. Laajat aukioloajat mahdollistavat monen perheen osallistumisen toimintaan (myös säännöllisen osallistumisen).

Perhetuvalla on matala kynnys tuen hakemiseen ja saamiseen. Työntekijät seuraavat lapsiperheiden asioita paikallisella ja yhteiskunnallisella tasolla sekä huomioivat toimintaympäristön muutokset. Lasten ja perheiden tarpeet sekä kokemukset tuodaan esille mm. rahoittajille.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Huolehditaan työntekijöiden lisäkoulutuksesta ja työn ammatillisesta kehittämisestä. Osallistutaan Ensi- ja turvakotien liiton kehittämistoimintaan ja koulutuksiin. Markkinoidaan yhdistyksen toimintaa ja monipuolista palveluketjua sekä vahvistetaan yhdistyksen profiilia. Perhetuvan toiminta on avointa ja läpinäkyvää lastensuojelujärjestön työtä. Kaikilla on mahdollisuus tulla tutustumaan toimintaan sen

aukioloaikoina. Pyritään olemaan ajan tasalla muiden lapsiperhetoimijoiden palveluista sekä perheiden palvelujen tarpeesta ja niiden kehittämistä. Yhdistyksen sisällä kehitetään uusia yhteistyön muotoja.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Perhetupa toimii yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Keskeinen yhteistyötaho ovat neuvoloiden terveydenhoitajat (perheiden ohjaus, tiedotus, yhteinen perhevalmennus). Osallistutaan eri toimijoiden verkstopalaveriin ja toteutetaan yhteistä toimintaa (lapsiperhetoimijat, vauvaverkko, Yhteispelillä kohti arjen hyvinvointia -hanke, Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto, Säröperheille tueksi -toiminta).

Vahvistetaan nykyisiä kumppanuuksia ja etsitään myös uusia tapoja tehdä yhteistyötä. Etsitään myös uusia yhteistyökumppaneita (seurakunta, varhaiskasvatus). Oppilaitosyhteistyötä tehdään harjoittelussa olevien sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden osalta. Vapaaehtoisille tarjotaan osallistumisen mahdollisuuksia. Tehdään tutustumiskäyntejä paikallisesti ja myös eri kaupunkien vastaaviin toimipaikkoihin.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Perhetuvan kävijöiden määrää seurataan päivittäin ja käynnit tilastoidaan. Toiminnan kävijämäärä sekä aktiivinen osallistuminen toimivat vaikuttavuuden mittareina. Asiakaspalautejärjestelmää kehitetään sekä kerätään suullista ja kirjallista palautetta perheiltä. Toiminnan vaikuttavuuden tuloksia tuodaan esille rahoitusten hakemisessa sekä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Työntekijät tekevät myös omaa arviointia. Perhetuvan vuosikello otetaan käyttöön. Sofia-asiakastietojärjestelmän sisältöä kehitetään liiton kanssa Perhetuvalle soveltuva ja sitä käytetään tilastoinnissa sekä arvioinnissa. Haetaan Lahden kaupungilta vuosittaista avustusta Perhetuvan toiminnalle. RAY:ltä haetaan kohdennettua toiminta-avustusta.

Asiakastyöskentelyä ohjaavat yhdistyksen omassa laatukäsikirjassa määritellyt laatuvaatimukset.

5.1.2.1 Mieskaveritoiminta®

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Mieskaveritoiminta on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet ovat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin. Lasten alaikäraja toimintaan on 4 vuotta. Mieskaveritoiminnassa halutaan löytää oikeita ihmissuhteita, joiden perustana on vastavuoroinen kaveruus.

Toiminnan tavoitteet:

- mahdollistaa lapselle turvallinen tapa tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään
- lisätä lapsen kehitystä tukevia aikuiskontakteja
- lisätä yksin lastaan kasvattavan äidin jaksamista perheen turvaverkoston laajentamalla

Mieskaverit koulutetaan 13–15 tuntia kestävässä koulutuksessa, jossa käydään läpi toiminnan periaatteet, omia motiiveja ja arvomaailmaa sekä lapsen kehitykseen liittyviä asioita. Lisäksi kaikki mieskaverit haastatellaan yksilöllisesti ja heiltä pyydetään valtakirja, jolla haetaan rikosrekisteriote.

Mieskaveria haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, johon saa ohjeet mieskaveritoiminnan ohjaajalta. Toiminnasta kiinnostuneille sekä toimintaan hakeneille äideille järjestetään säännöllisesti ryhmämuotoisia infoiltoja mieskaveritoiminnasta. Ryhmämuotoiseen tai yksilölliseen infoon osallistuminen on edellytys mieskaverin saamiseksi.

Toimintaa rahoittaa RAY (kohdennettu toiminta-avustus) ja sitä koordinoi valtakunnallisesti Pienperheyhdistys. Mieskaveritoiminta® on rekisteröity tavaramerkki.

Toiminnan toteutus:

- vapaaehtoisten mieskavereiden jatkuva rekrytointi
- mieskaverikoulutukset 3-4 kertaa vuoden aikana
- mieskavereiden säännölliset työnohjaukselliset tapaamiset
- mieskavereiden ja pikkukavereiden yhteisten retkien järjestäminen ja valtakunnallisille mieskaveripäiville osallistuminen
- säännölliset äitien ryhmätapaamiset noin 1 krt/kk

- yhteistyö muiden vapaaehtoistoimintaa järjestävien tahojen kanssa, tapahtumat

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Ohjataan yksin lastaan kasvattavia äitejä toiminnan piiriin ja järjestetään heille yksilöllisiä tapaamisia. Tiivistetään yhteistyötä ja asiakasohjausta yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Lisätään Mieskaveritoiminnan tunnettavuutta Päijät-Hämeessä. Kehitetään äitien ja lasten (pikkukavereiden) kanssa tehtävää työtä. Kehitetään myös markkinoitua ja viestintää etenkin sosiaalisen median kautta (Facebook, Instagram, Twitter).

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Laajennetaan yhteistyötä Päijät-Hämeessä eri toimijoiden kanssa ja etsitään säännöllisiä tukijoita/sponsoreita toimintaan.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Osallistutaan valtakunnalliseen mieskaveritoiminnan ohjaajien verkostoon (tapaamiset, skype, seminaarit). Pyydetään palautetta sekä mieskavereilta että äideiltä ja mahdollisuuksien mukaan pikkukavereilta. Tilastoidaan mieskavereiden ja pikkukavereiden yhdistämisprosessien määrä ja onnistuminen.

5.2 Eroauttaminen

5.2.1 Tapaamispaikka

Tapaamispaikkatoiminta toteuttaa käräjäoikeuden, lastenvalvojan tai sosiaalitoimen valvottuja ja tuettuja tapaamisia sekä valvottuja vaihtoja. Tapaamispaikkatoiminta on tarkoitettu lapsen ja hänestä erossa asuvan vanhemman yhdessä oloa varten silloin, kun tapaamisten järjestäminen muulla tavoin on vaikeaa. Tapaamispaikka on kuntarajoista riippumatta kaikkien käytöstä ja lapsen kunta vastaa käyttömaksusta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Asiakkailta ja yhteistyötahoilta saadun palautteen hyödyntäminen niin, että toiminta tukee mahdollisimman hyvin asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita ja tavoitteita. Vahvistetaan erityisesti lapsen osallisuutta sekä vanhemmille että yhteistyötahoille ottamalla lapsi mukaan suunnittelemaan esim. seuraavaa tapaamista. Selvitetään mitä lapsi ja vanhempi tapaamisilta toivovat, näin heille tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa tapaamisten sisältöön. Vanhempia tuetaan ja kannustetaan havainnoimaan lapsen ajatuksia ja toiveita.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Tapaamistoiminnan periaatteisiin kuuluu, että tapaaminen on kaikille osapuolille turvallinen, päihteetön ja väkivallaton. Tapaamispaikalla kaikki osapuolet kohdataan tasavertaisesti ja kunnioittaen. Tapaamisissa mahdollistetaan lapsille ja heidän läheisilleen turvalliset puitteet erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa. Perheille tarjotaan tilaisuus osallistua erilaisiin yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin. Heitä rohkaistaan lähtemään esim. puistoon tai lapsiperheille suunnattuihin tapahtumiin, näin he saavat uusia kokemuksia ja kohtaavat muita lapsiperheitä. Palvelu on asiakasperheille maksutonta ja palvelua tarjotaan kaikille tarvitseville tasavertaisesti.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Lastensuojelulain muutosten myötä tiivistynyt yhteistyö perhehoidon ja Perheoikeudellisen yksikön kanssa mahdollistaa sen, että perheiden yksilölliset tarpeet voidaan huomioida ja niihin pystytään vastaamaan entistä paremmin.

Alueellisissa tapaamisissa sosiaalitoimen johtavien toimihenkilöiden kanssa käydään vuoropuhelua yhteiskunnan muutostarpeista ja haasteista lapsiperheiden kohdalla. Pohditaan tapaamistyön keinoja vastata muutostarpeisiin.

Huolehditaan tapaamispaikan henkilökunnan hyvästä ja laadukkaasta ammatillisesta osaamisesta ja toiminnan tunnetuksi tekemisestä verkostoitumisen ja yhteistyön kautta. Luodaan yhdistyksen työmuotojen kesken toimiva ja rakenteita kannatteleva yhteistyö jolla pystyttäisiin vastaamaan mahdollisiin yhteiskunnan muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Nykyisten yhteistyökumppanuuksien jatkaminen ja niistä huolehtiminen säännöllisillä yhteistyötapaamisilla. Etsitään uusia kumppanuuksia ja kehitetään toimintaa yhdessä Lahden ensi – ja turvakoti ry:n muiden työmuotojen kanssa. Verkostoituminen sekä ensi- ja turvakotienliiton että valtakunnallisesti muiden tapaamispaikkatoimijoiden kanssa tukee tapaamistoiminnan kehittämistä kokemusten vaihdon keinoin.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Asiakasperheille ja yhteistyötahoille suunnatun palautejärjestelmän käytön avulla saadaan selville, onko toiminta suunnitelmien ja tavoitteiden mukaista ja onko tavoitteet saavutettu. Tiedon hyödyntäminen auttaa kehittämään toimintaa asiakasystävälliseksi. Kehitetään dokumentointia ja tilastointia kertomaan toiminnan vaikuttavuudesta sekä luodaan tarvittaessa uusia tapoja ja käytänteitä vaikuttavuuden mittaamiseksi. Ensi- ja turvakotienliito aloittaa auditoinnit yhdistysten tapaamispaikoille vuoden 2017 aikana.

5.2.2 Eroperheille tueksi -toiminta

Eroperheille tueksi -toiminnan tarkoituksena on auttaa erokriisissä olevia perheitä vertaisryhmätoiminnan ja asiakastyön keinoin huomioiden erityisesti lapsen tarpeet. Mikäli saadaan v. 2017 Raha-automaattiyhdistykseltä rahoitus, käynnistetään toimintaa myös uusperheille. Toiminnan tarkoituksena on lapsen aseman esiinnostaminen, uusparin vanhemmuus- ja parisuhdetaitojen lisääminen sekä lapsen ja toisen biologisen vanhemman suhteen vahvistaminen.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Järjestetään kohdennettuja vertaisryhmiä ero- ja uusperheiden lapsille ja aikuisille. Tuetaan perheiden välisen omaehtoisen vuorovaikutuksen syntymistä esim. vertaisryhmätapaamisten yhteydessä. Kannustetaan perheitä osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja retkiin.

Koulutetaan uusia vapaaehtoisia Eroneuvotilaisuuksiin sekä uusperhekahvilatoimintaan. Hyödynnetään yhdistyksen vapaaehtoisia lastenhoidon järjestämisessä vertaisryhmien ajaksi sekä muussa tapahtumatoiminnassa.

Mikäli raha-automaattiyhdistykseltä saadaan lisärahoitus uusperhetoiminnan käynnistämiseen, kutsutaan kehittämistyöhön asiakas-, työntekijä- ja esimiestähot. Järjestetään työpajoja, joihin kutsutaan lapsia, lasten biologisia ja sosiaalisia vanhempia, vapaaehtoisia ja uusperheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia. Työpajan tuloksia hyödynnetään asiakastyön, vertaisryhmätoiminnan ja tehtäväkirjan sisältöjen rakentamisessa.

Yhdistyksen sisäistä yhteistyötä jatketaan tekemällä työpari -työtä eri työmuotojen kanssa.

Kutsutaan verkostoja ”yhteistyökahville” sekä jalkaudutaan kuntiin. Tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisten eroauttajien ja parisuhdeverkoston kanssa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Ero- ja uusperheille tarjolla oleva tuki on helposti saatavilla olevaa, ns. matalan kynnyksen tukea. Toiminta vastaa perheiden muuttuviin tarpeisiin ja yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin kysymyksiin. Järjestölähtöisessä työssä painottuvat tasa-arvo, vertaisuus ja toiminnan maksuttomuus. Tukipistetoimintaa jatketaan sekä Lahdes- sa että Heinolassa. Erotyöntekijä on tavattavissa Tukipisteellä kuukausittain.

Osallistutaan valtakunnallisten Ero –chattien toteuttamiseen. Mikäli rahoitus toteutuu, chatteja laajennetaan myös uusperheteemoihin.

Hyvällä viestinnällä ja tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, koulujen Vilma, sosiaalinen media jne.) huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Eroperheille tuki -toimintaa, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunnetuksi perheille, yhteistyötahoille ja laajemmalle yleisölle.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Palveluiden kehittäminen asiakkaiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta huomioiden yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Huomioidaan työskentelyssä moninaiset perherakenteet ja vastataan erilaisten perheiden tarpeisiin.

Jatketaan tiivistä yhteistyötä kuntien ja muiden erotoimijoiden kanssa sekä osallistutaan verkostoihin.

Ollaan mukana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman toteuttamisessa alueellisesti, erityisesti eroauttamisen osalta. Huolehditaan osaltamme, että järjestöläh- töiselle eroauttamiselle löytyy oikea paikka alueellisissa Sote-palveluissa.

Syvennetään työntekijöiden osaamista ja ajassa pysymistä osallistumalla koulutuk- siin mm. Ensi- ja turvakotien liiton eroauttamisen työkokoukset ja koulutukset sekä uusperheneuvojakoulutus.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Jo olemassa olevien, toimivien verkostojen ja yhteistyörakenteiden jatkuminen ja syventäminen; yhdistyksen omat työryhmät, Ensi- ja turvakotien liiton Neuvokes- kus ja muut liiton erohankkeet, alueellinen ero- ja parisuhdeauttajien verkosto, kuntien ja järjestöjen kanssa syntyneet yhteistyömallit.

Käynnistetään tiivis yhteistyö Suomen uusperheiden liiton (Supli) kanssa koulutus- ten ja uusperheiden kanssa tehtävän työn osalta. Koulutusten lisäksi yhteistyössä painottuvat lasten kanssa käytettävien materiaalien ja menetelmien kehittäminen sekä vapaaehtoisten, vertaisten hyödyntäminen uudessa, kehitettävässä uusperhe- työssä.

Luodaan Neuvokeskuksen ja Suplin kanssa rakenne, jossa kokemusten vaihto ja ke- hittämistyö toteutuvat sekä eroauttamisen että uusperhetoiminnan osalta. Ero- perheille tueksi -toiminta toimii kokoonkutsujana.

Dilan mentoritoiminnan kanssa käynnistetään yhteistyö asiakasohjauksen osalta. Näin mahdollistetaan sekä ero- että uusperheiden nuorille henkilökohtainen tuki haastavassa elämäntilanteessa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Tietoa toiminnan vaikutuksista kootaan asiakaspalautteilla toimintaan osallistujilta, vapaaehtoisilta, työntekijöiltä, yhdistyksen muista työmuodoista ja yhteistyö- kumppaneilta. Seurannalla ja arvioinnilla varmistetaan, että toteutettavat palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin ja että alueellisesti tarjolla olevat, eri tahojen jär- jestämät eroauttamisen ja uusperhetoiminnan muodot täydentävät toisiaan eivät- kä kilpaile keskenään.

Arviointimenetelminä käytetään asiakaspalautteita ja erilaisia ”arviointikeskusteluja”. Asiakaspalautteet on osittain mahdollista täyttää myös sähköisesti.

5.3 Säröperheelle tueksi –toiminta (Dila)

Säröperheelle tueksi -toiminta on **Lahden ensi- ja turvakoti ry:n ja Lahden Diakoniasäätiön kumppanuustoimintaa**, josta hallinnollisesti ja taloudellisesti vastaa Lahden Diakoniasäätiö. Toiminnan rahoittaa RAY (kohdennettu toiminta-avustus) ja järjestöjen oma-rahoitusosuudesta (10 %) vastaa Lahden Diakoniasäätiö.

Kohderyhmä

Toiminnan kohderyhmänä ovat toimintaan sitoutuneet vapaaehtoiset ja Lahden seudulla asuvat tukea tarvitsevat vauva- ja pikkulapsiperheet. Vuoden 2016 alusta saatu korotettu toiminta-avustus mahdollistaa tuen tarjoamisen myös lahtelaisille 13–24 -vuotiaalle nuorille. Toiminnassa mukana olevilla perheillä ja nuorilla on selkeästi tunnistettava tuen tarve, johon pystytään vastaamaan vapaaehtoistoiminnan keinoin näin lisäten heidän hyvinvointiaan ja arjessa jaksamista. Säröperheelle tueksi -projektissa (2009–2013) kehitettyä vapaaehtois mallia kehitetään toimijalähtöiseen (perheet, vertaisperheet ja vapaaehtoiset) sekä yhteisöllisyyttä vahvistavaan suuntaan.

Toiminnan tavoitteet

- Kehittää eteenpäin Särö-vapaaehtois mallia, jolla tukea erilaisia kohderyhmiä monipuolisesti vapaaehtoistoiminnan keinoin.
- Vahvistaa kansalaislähtöistä toimintaa lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi.
- Lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen vapaaehtoistoiminnan keinoin.
- Alueellisen ja valtakunnallisen järjestöyhteistyön ylläpitäminen ja sen kehittäminen.
- Oppilaitosyhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan opinnollistamisen kehittäminen.

Toiminnan käytännön toteutus v. 2017

- Jatketaan vapaaehtoistoiminnan organisointia ja mallinnuksen kehittämistä siten, että mahdollisimman moni perhe/nuori saa oikea-aikaisen avun.
- Ollaan mukana kehittämässä yhteisötakuun mukaista palvelurakennetta, jossa julkinen ja yksityinen sektori yhdessä kolmannen sektorin kanssa ottavat vastuuta asiakkaista.
- Vakiinnutetaan 1+1 -mentoritoiminta Lahden alueelle.
- Kehitetään ja tehdään näkyväksi kansalaistoimintaa yhteistyössä Lahden ensi- ja turvakoti ry:n ja Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kanssa.
- Järjestetään vapaaehtoisten kuukausitapaamisia ja virkistystoimintaa ja lisää osallisuuden kokemisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Osallistutaan alueellisen vapaaehtoisverkoston ja valtakunnalliseen Valikkoverkoston toimintaan.
- Toteutetaan alueen järjestötoimijoiden kanssa yhteistyössä vapaaehtoisten rekrytointikampanjoita ja -tilaisuuksia sekä vapaaehtoistoiminnanverkoston ja vapaaehtoiskoordinaattoreiden virkistystoimintaa. Osallistutaan em. toimintoja suunnitteleviin työryhmiin.
- Toimitaan tiiviissä oppilaitosyhteistyössä, tarjotaan opiskelijoille aktiivinen oppimisympäristö ja mahdollisuus kehittämissyhteistyöhön sekä vapaaehtois-toimintaan. Kehitetään Lahden ammattikorkeakoulun kanssa tehtävää yhteistyötä, joka mahdollistaa vapaaehtoistoiminnan opinnollistamisen.
- Edistetään erinomaiseen kohtaamiseen liittyvää toimintakulttuuria.
- Luodaan uusia rakenteita toiminnan vaikuttavuuden tutkimiseen mm. sähköinen kyselylomake.
- Jatketaan yritys yhteistyötä ja etsitään uusia yhteistyökumppaneita.

6. TYÖRYHMÄT

Johtoryhmä

Johtoryhmään kuuluvat toiminnanjohtaja Jukka Ihalainen ja talouspäällikkö Terhi Hugg, vauvaperhetyön johtaja Erja Lohtander ja turvakodin johtaja Sirpa Knaappila. Johtoryhmä kokoontuu viikoittain.

Vauvaperhetyöryhmä

Työryhmään kuuluu työntekijöitä Ensikodilta, Baby bluesista, Peukaloisista, Alvari-perhetyöstä ja Perhetuvalta. Työryhmän tehtävänä on koordinoida ja kehittää yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutuksia ja antaa ammatillista tukea ja informaatiota ryhmän jäsenille ja yhdistyksen muille työmuodoille.

Perheväkivalta- ja kriisityöryhmä

Väkivaltatyön osaamisalueen työryhmä koostuu Turvakodin aikuis- ja lapsityöstä, Avokriisityöstä, Jussi-työstä sekä Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminnasta. Työryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoida yhdistyksen turvallisuustyön sisältöä, järjestää koulutusta ja toimia työntekijöiden vertaistukena.

Perhetyöryhmä

Työryhmä koostuu Alvari-perhetyön, Perhetuvan (sis. Mieskavaritoiminnan), Tapaamispaikan ja Eroperheille tueksi –toiminnan työntekijöistä. Perhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoida yhdistyksen perhetyötä ja toimia vertaistukiryhmänä koko työryhmälle.

Lapsityöryhmä

Työryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöistä. Lapsityöryhmän tavoitteena on vahvistaa lasten hyvinvointia ja turvallisuutta sekä vaikuttaa lasten kuritusväkivallan ja kaltoinkohtelun vähenemiseen perheissä. Tarkoituksena on nostaa lapsen ääni esille ja tehdä lapsi näkyväksi.

Lapsityöryhmän tehtävänä on myös yhdistyksen lapsityön laadun seuranta, arviointi ja tarvittaessa epäkohtiin puuttuminen. Huolehditaan eri työmuodoissa lasten suojelemisesta ja auttamisesta.

7. KANSALAIIS- JA VAPAAEHTOISTOIMINTA (KA-VA)

KAVA- työryhmän jäsenet ovat yhdistyksen eri työmuodoista sekä Säröperheelle tueksi -toiminnasta. Vapaaehtoistoiminnalle on nimetty kustakin työmuodosta oma vastuuhenkilö. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti. Puheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja.

KAVA-työryhmän tarkoituksena on kehittää yhdistyksen vapaaehtoistoimintaa ja tarjota kansalaisille osallistumismahdollisuuksia. Tavoitteena on myös vahvistaa yhdistyksen näkymistä ja toimimista kansalaisjärjestönä.

KAVA-työryhmän tavoitteet:

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

- oman sisäisen vapaaehtoistoiminnan organisointi ja resurssointi
- luo yhdistyksen vapaaehtoistoiminnalle rakenteet ja käytännöt
- tuottaa yhdistyksen vapaaehtoistoimintaan tukimateriaalia kaikille työmuodoille
- vahvistaa kansalaisten osallisuuden mahdollisuutta ja tarjotaan uusia tapoja osallistua
- tehostetaan ja madalletaan kynnystä vapaaehtoisten mahdollisuutta toimia eri työmuotojen välillä
- kokoaa yhdistyksen tapahtumatoimintaa (vuosikellon käyttöönotto ja hyödyntäminen)
- koordinoi asioita muille työryhmille

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Toimii yhteistyössä johtokunnan kanssa yhdistyksen jäsenoimintaa kehittäen sekä huomioi toiminnassa monikulttuurisuuden ja erilaiset perheet.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Seurataan ja reagoidaan tarpeen mukaan toimintaympäristön muutoksiin, kehitetään ja tehostetaan sosiaalisen median käyttöä ja viestintää; oma sähköinen pohja vapaaehtoisille. Kehitetään Sofia-asiakastietojärjestelmää ja sen käyttöä vapaaehtoistoiminnan koordinoitua paremmin hyödyttäväksi

Uudenlaisten kumppanuuksien rakentaminen

Toimitaan yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa eri tasoisesti; toteutetaan liiton järjestämä kansalais- ja vapaaehtoistoimintaan liittyvä koulutus yhdistyksen työntekijöille, osallistutaan liiton järjestämiin koulutuksiin, hyödynnetään liiton hankkeita KA-VA -toiminnan kehittämisessä.

Tehdään yhteistyötä monella tasolla Säröperhe-toiminnan kanssa; tapahtumissa, asiakasohjauksessa, vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja viestinnässä. Pidetään yhteyttä paikallisiin vapaaehtoistoiminnan yhteistyötahoihin (Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto, Yhteispelillä kohti arjen hyvinvointia –hanke, järjestöt). Osallistutaan eri toimijoiden yhteisiin koulutuksiin ja virkistystoimintaan sekä tapahtumiin (mm. vapaaehtoistoiminnan messut).

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Tilastoidaan vapaaehtoisten määrää ja osallistumista eri toimintoihin sekä kirjataan Sofiaan vapaaehtoisten tiedot ja toteutunut toiminta. Seurataan vapaaehtoisten toiminnan vaikuttavuutta työmuotokohtaisesti.

8. KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN

8.1 Kehittäminen

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n uusi strategia määrittelee yhdistyksen strategiset valinnat ja toiminnan suunnan vuosille 2016 – 2019. Strategia on läsnä arjen toiminnassa, jonka eri osa-alueet, työmuodot ja ammatillinen osaaminen yhteistyössä vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa muodostavat entistä tiiviimmän toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Strategiakauden tavoitteet, tulokset ja vaikutukset on määritelty viitenä painopisteenä:

- 1) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen
- 2) Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa
- 3) Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa
- 4) Uudenlaisten kumppanuuksien rakentaminen
- 5) Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksen on pystyttävä vastaamaan kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvaan uudistamiseen.

Laatukäsikirjassa kuvataan Lahden ensi- ja turvakoti ry:n monipuolinen toiminta. Päivitettävä käsikirja on jatkuvan laatutyöskentelyn pohjana.

Arviointi on kiinteä osa työtä ja ammatillista kehitystä. Sen tarkoitus on kehittää työn laatua ja työlle asetettujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista. **Arvioivan työotteen tavoitteena** on työstämme nousevien kehittämistarpeiden tunnistaminen ja sanoittaminen, olemassa olevien työmuotojen päivittäminen, uusien työmuotojen innovointi sekä tarvittavien uusien työ- ja toimintamuotojen käynnistäminen. Toimistopalvelujen osalta toimintaa kehitetään mm. ottamalla käyttöön Lemonsoft ostoreskontra- ja monipankkiohjelmat.

Asiakastyötämme mittaavat tilastoluvut syntyvät käytössä olevasta Sofia-asiakashallintajärjestelmästä. Samanlainen asiakashallintajärjestelmä on käytössä kaikissa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksissä. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta kerätään palautetta työhömmä liittyen sen eri vaiheissa palautelomakkein ja keskusteluihin.

Itsearviointissa arvioidaan oman työyhteisön, työryhmän ja työntekijän omaa toimintaa ja toimintakäytäntöjä. Itsearviointin avulla työstämme nouseva käytännön kokemustieto (hiljainen tieto) ja oma toiminta tulevat tarkastelun kohteiksi. Välineinä ovat mm. palautteiden kerääminen, työnohjaus ja työpäiväkirjat.

Vertaisauditoinnissa samaan ammattiryhmään kuuluvat tai saman ongelman parissa työskentelevät arvioivat työtänsä ja jäsentävät sen kehittämistarpeita. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi vertaiskäyntinä toiseen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksen työyhteisöön, osana verkostoyhteistyötä sekä sovittujen kehittämispäivien tai työkokousten myötä. Vertaiset työntekijät antavat ja saavat palautetta toisiltaan. Näin saatu tuki, palaute ja rakentava kritiikki mahdollistavat työn ja sen laadun kehittämisen.

Yhdistyksen eri työmuodoissa **tehtyä työtä ja sen tuloksia raportoidaan säännöllisesti** palveluitamme ostaville kunnille ja kuntayhtymille, toimintaamme valvoville tahoille; Aluehallintovirastolle, turvakotitoimintaa THL:lle sekä avopalveluitamme laajasti rahoittavalle RAY:lle.

8.2 Yhteistyöhankkeet

8.2.1 Vauvan Taika II –projekti (v. 2015 – 2017, Dila)

Vauvan Taika II -projekti sai RAY:ltä jatkorahoituksen vuosiksi 2015-2017. Vauvan Taika II – projekti pohjautuu Vauvan taika I – projektin aikana luotuun ryhmätoimintamalliin mielialan laskua ja ristiriitaisia tunteita raskauden aikana tunteville äideille. Mallia juurrutetaan ja levitetään Päijät-Hämeen alueella asteittain. Työskentelyssä huomioidaan koko perhekokonaisuus. Ryhmätoiminnan lisäksi tarjotaan yksilötyöskentelyä sekä koulutusta ammattilaisille.

Projekti täydentää yhdistyksemme vauvaperheiden avun ja tuen vaihtoehtoja aiheuttamatta kuitenkaan päällekkäisyyttä.

8.2.2 Päijät-Hämeen Lapsi- ja perhepalvelujen kehittämishanke (v. 2017 – 2018)

Päijät-Hämeen maakunnallinen hanke lasten ja perheiden palvelujen muutosohjelmaan on laajaan maakunnalliseen yhteistyöhön perustuva kokonaisuus. Siihen on sitoutunut maakunnassa kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveystoimet sekä kuntien sivistystoimet, laajasti alueella toimivat järjestöt sekä seurakunnat. Hankkeen painopiste on STM:n kärkihankkeen määrittämässä kehittämiskokonaisuuksissa 1-3, eli perhekeskustoimintamallin kehittäminen, varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitosten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tuen kehittämisen sekä lapsiystävällisen toimintakulttuurin kehittäminen ja vakiinnuttaminen Päijät-Hämeen alueella.

Hankkeen tavoitteena on luoda toimiva malli lapsen ja perheen lähiympäristöön muodostuvasta matalan kynnyksen tuen kokonaisuudesta, joka pitää sisällään niin julkisen sektorin toimijoiden kuin 3. sektorin ja seurakuntien tuottaman tuen. Samalla se vahvistaa lasten ja perheiden yhteisöllisyyttä ja keskinäistä tuen tuottamista. Hankkeessa kehitetään joustavaa ja monialaista tuen tarpeen arviointia, sekä tarvittaessa vahvemmin ammatillista monialaista palvelutarpeen arviointia sekä tästä käsin rakentuvia sujuvia matalan kynnyksen lapsi- ja perhelähtöisiä palveluprosesseja.

Keskiössä on erityisesti vanhemmuuden tuki niin koulun, kuin varhaiskasvatuksen sekä myös perhekeskustoiminnan ympäristöissä.

Hankevalmistelusta on vastannut Sosiaalialan osaamiskeskus Verso liikelaitos.

8.2.3 Neljä tuulta – integroiva toimintamalli ehkäisevään työhön Päijät-

Hämeessä; *Päihteet, mielenterveys, lähisuhdeväkivalta ja rahapelihaitat* (v. 2017 – 2019 Sosiaalialan osaamiskeskus Verso liikelaitos)

Hankkeessa mallinnetaan, testataan ja kuvataan eri toimijoiden yhteistyönä kehitettyä Neljän tuulen -ehkäisevän työn toimintamallia yhdessä Päijät-Hämeen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimialan ja kolmannen sektorin toimijoiden, ammattilaisten ja asiakkaiden kanssa. Mallissa korostuu asiakastyön näkökulma, dialoginen kohtaaminen, erilaisten hyvinvointitukien rajapintojen tunnistaminen, terveyserojen kaventaminen sekä varhainen tuki ja haittojen vähentäminen asiakkaan omia voimavaroja vahvistaen.

Hankkeessa tehty työ erottuu seudullisesta ehkäisevän työn koordinaatiosta siten, että hankkeessa korostuvat asiakastyötä tekevien työtavat, työmenetelmät, saaminen, asenteet ja näkökulmat. Seudullinen koordinaatio keskittyy palvelurakenteisiin ja niiden kehittämiseen ehkäisevän työn näkökulmasta.

Yhdistys tulee tekemään hankkeessa yhteistyötä työmenetelmien ja -tapojen kehittämistyössä ollen myöskin mukana yhdistyksen aihealueen osalta osaamiseen ja asenteisiin liittyvässä kokemuksenvaihdossa.

8.2.4 Kannusta minut vahvaksi –hanke (v. 2013 – 2016, jatkorahoitusta haettu RAY:ltä vuoden 2017 loppuun saakka, Ensi- ja turvakotien liitto)

Kuritusväkivallan ja lapsiin kohdistuvan kaltoinkohtelun ennaltaehkäisemisen ja vähentämisen hanke, jossa Lahti oli yksi pilottipaikkakunta. Hankkeen tavoitteena on tukea väkivallatonta kasvatusta ja lapsen hyvää elämää. Hanke tuottaa tietoa kuritusväkivallan ja lasten kaltoinkohtelun muodoista ja vaikutuksista sekä nostaa lapsen kokemusta keskiöön. Perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille hanke tarjoaa mahdollisuuden verkostoitua, voimaantua ja löytää uusia näkökulmia lasten ja perheiden auttamiseksi.

Jatkorahoituksen turvin jatkettaisiin työn juurruttamista; ammatilliset tapaamiset eri työntekijäryhmien kanssa (neuvolat, lastensuojelu yms.), pienimuotoiset info-tilaisuudet ja koulutukset, esitteiden jakaminen ja aiheen ylläpitäminen eri verkostoissa.

8.2.5 Vanhempi vankilan portilla –hanke (v. 2017 – 2019, Ensi- ja turvakotien liitto)

Hankkeen tavoitteena on kehittää rangaistusajan ja siihen sisältyviä vapauttamis- ja valvontasuunnitelmia niin, että vangin vanhemmuuden tukeminen otetaan tässä huomioon ja perhe – erityisesti lapset – otetaan osallisiksi suunnitelman teossa. Tavoitteena on myös kehittää vanhemmuutta ja lasten turvallista arkea tukeva vankiperhetyön malli, joka alkaa jo vankeusrangaistuksen aikana ja jatkuu vapautumisen jälkeen. Yhdistys sitoutuu hankkeeseen omalla panoksellaan yhteistyössä Kanta-Hämeen perhetyö ry:n, Kuopion ensikotiyhdistys ry:n, ja VIOLA-väkivallasta vapaaksi ry:n kanssa, mikäli RAY-avustusta myönnetään.

8.2.6 Vaikuttavuus esiin -hanke (v. 2017 – 2020, Ensi- ja turvakotien liitto)

Hankkeen päätavoitteena on toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen apua hakevien ihmisten ja yhteiskunnan kannalta. Hankkeen päätavoitteena on vaikuttavuuden osoittaminen apua hakaneiden ihmisten ja yhteiskunnan kannalta. Hankkeen käytännön toteutus rakentuu neljän osatavoitteen toimeenpanoon:

- 1) Kehittää liitossa kaikkien yhdistysten yhteiset ja eri toimintamuotojen käyttöön sovelletut välineet avun piiriin tulevien tilanteessa, toimintakyvyssä ja koetussa hyvinvoinnissa tapahtuvien muutosten arviointiin.
- 2) Ottaa toimiviksi arvioidut välineet käyttöön yhdistyksissä siten, että luodaan systemaattinen vaikuttavuutta arvioiva toimintatapa Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnalliselle jäsenyhdistyskentälle.
- 3) Kehittää yhteinen toimintamalli, milloin ja miten ollaan yhteydessä apua saaneisiin heidän lähdettyään auttamistyön piiristä pitemmän aikavälin vaikuttavuuden esiin saamiseksi.
- 4) Hyödyntää tuotettua vaikuttamistietoa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuudistuksessa niin, että järjestöjen tuki haavoittavissa olosuhteissa eläville ihmisille saadaan asettumaan osaksi uutta kokonaisuutta.

Yhdistyksemme on mukana hankekumppanina ja sitoutuu

- lähettämään yhdistyksen edustuksen kaikille yhteisiin kehittämispäiviin sekä
- järjestämään yhdistyskohtaisia kehittämispäiviä hanketyöntekijöiden kanssa.

8.2.7 Vapaaehtoistoiminnan verkosto (kohdennettu toiminta-avustus, Lahden Lähimmäispalvelu ry)

Lahden Lähimmäispalvelu ry on saanut RAY:ltä Vapaaehtoistoiminnan verkoston koordinointiin ja kehittämiseen rahoituksen yhden työntekijän palkkaukseen ja toimintakuluihin.

Yhdistys on sitoutunut hankeyhteistyöhön Lahden Lähimmäispalvelu ry:n kanssa.

8.2.8 Yhteisellä kohti arjen hyvinvointia –hanke (v. 2016 – 2017 Päijät-Hämeen sosiaaliturvayhdistys)

Hanketta hallinnoi Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry ja rahoittaa 100% rahoituksella Raha-automaattiyhdistys. Hankkeen kohderyhmänä ovat lapsiperheet ja ikäihmiset Lahdessa ja Hollolassa.

Hankkeen tavoitteena on

Lapsiperheiden ja ikäihmisten hyvinvoinnin kohentaminen ja yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy sekä kohderyhmälle yhteistoiminnan käynnistäminen alueen yhdistysten, kuntien ja seurakuntien kesken.

Hankkeessa tavoitellaan kohderyhmän lisääntyneitä osallistumista toimintoihin ja kiinnostusta omaan hyvinvointiin vaikuttamisesta sekä yhteistoiminnan muuttomista verkostomaiseksi työotteeksi eri toimijoiden kesken.

8.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto

Seudullisen Päijät-Hämeen turvallisuusverkoston **toiminnan tavoitteeksi** on muotoutunut asiakaslähtöisen ja käytännönläheisen toimintamallin luominen ja ylläpitäminen perheväkivallan ehkäisyyn ja katkaisemiseen. Työskentelyn osatavoitteina ovat oman ammattitaidon lisääminen, tiedon saaminen perheväkivallasta sekä kunkin toimijan työskentelyosuuden ymmärtäminen perheväkivaltatyössä. Tavoitteena on laajempi verkottuminen niin, että työryhmän jäsenet syventävät ja levittävät väkivaltatietouttaan työpaikoillaan mm. koulutusta järjestämällä.

Turvallisuusverkoston toiminnan **koordinoinnista** vastaa Sosiaalialan osaamiskeskus Verso –liikelaitos yhteistyössä Lahden ensi- ja turvakoti ry:n Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminnan kanssa.

Perheväkivallan ehkäisyn saattaminen laajasti osaksi eri toimijoiden perustyötä toteutuu osaltaan ”Neljän tuulen” myötä. Päijät-hämäläinen ajatus on merkittäväällä tavalla yhdistää voimavarat ja vahvistaa verkostoja pelihaittojen, mielenterveysongelmien, päihdeongelmien ja perheväkivallan ehkäisytyössä.

Päijät-Hämeen Turvallisuusverkosto on liittynyt osaltaan laajempaan Päijät-Hämeen turvallisuussuunnitteluprosessiin. Turvallisuusverkoston toiminnan tavoitteet ja linjaukset on esitetty ja seudullista perheväkivallan ehkäisytyötä ohjaa ”Tavoitteena turvallisuus – Päijät-Hämeen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2013 – 2016”. Toimintasuunnitelma päivitetään tuleville vuosille. Suunnitelma kiteyttää toiminnan seuraavasti: ”Työtä turvallisuuden edistämiseksi on tärkeää tehdä koko ajan kaikilla tasoilla. Se on samanaikaisesti sosiaalista turvallisuutta tuottavien tekijöiden ylläpitoa ja niistä huolehtimista sekä ilmitulleisiin väkivaltatilanteisiin puuttumista ja korjaavaa työtä”.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatiotyöryhmä (PLW) koostuu seudulliset sote-toimijat (Lahti, Peruspalvelukeskus Oiva, Peruspalvelukeskus Aava, Heinola, poliisi, seurakunnat ja järjestötoimijat). Toimintaa koordinoi Sosiaalialan osaamiskeskus version koordinaattori yhdessä TPPH -verkostokoordinaattorin kanssa. Koordinaatiotyöryhmän toiminnan tarkoituksena on johtaa ja suunnitella osaltaan seudullista perheväkivallan ehkäisytyötä, kehittää palveluprosesseja, mahdollistaa tuki työntekijälle sitä tarvittaessa ja pitää osaltaan huolta asiakkaiden osallisuuden toteutumisesta palveluita kehitettäessä.

Seudullisen perheiden ja lähesuhteiden turvallisuutta edistävän toiminnan keskeiset toimintasuunnitelmassa määritellyt tavoitteet:

- Perheiden turvallisuuden vahvistaminen kuuluu kaikille
- Asia tehdään näkyväksi
- Toiminnalla on rakenteet ja resurssit
- Yhteistyön toimivuus varmistetaan
- Tietoa (ilmiöstä, palveluista, työkaluista) ja tarvittavaa tukea on saatavilla kaikille sitä tarvitseville.

9. HENKILÖKUNTA

VAUVAPERHETYÖ (vauvaperhetyön johtaja* vastaa vauvaperhetyön kokonaisuudesta, työpiste Ensikodilla)

Ensikoti (1* + 9) Erytisoaaminen lastensuojelussa, varhaisessa vuorovaikutuksessa, vanhemmuuden tukemisessa sekä traumatyöskentelyssä.

- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 4 vauvaperhetyöntekijää
- » 2 vauvaperhetyöntekijää, yö
- » 1 ruoka- ja laitoshuollon vastaava
- » 1 laitoshuoltaja

Baby blues (1) +1 tarvittaessa. Erytisoaaminen masennuksen hoidossa ja varhaisessa vuorovaikutuksessa.

- » 1 vauvaperhetyöntekijä
- » 1 unirytmityöntekijä tarvittaessa

Päiväryhmä Peukaloinen (2). Erytisoaaminen varhaisessa vuorovaikutuksessa ja päiväryhmätoiminnassa.

- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 1 vauvaperhetyöntekijä

PERHEVÄKIVALTA- JA KRIISITYÖ (toiminnanjohtaja vastaa turvakodin ja perheväkivaltatyön avopalvelujen kokonaisuudesta)

Turvakoti (9). Erytisoaaminen perheväkivalta- ja kriisityössä.

- » 1 turvakodin johtaja
- » 4 perhe- ja kriisityöntekijää
- » 2 perhe- ja kriisityöntekijää, yö
- » 1 lapsityöntekijä; haetaan lisärahoitusta THL:ltä
- » 1 emäntä

Perheväkivaltatyön Avopalvelut (tiiminvetäjänä Jussi-työntekijä)

Avokriisityö (2). Erytisoaaminen perheväkivalta- ja kriisityössä.

- » 1 avokriisityöntekijä
- » 1 lapsityöntekijä (avokriisityöntekijän työpari); haetaan lisärahoitusta RAY:ltä

Jussi-työ (2). Erityisosaaminen perheväkivalta- ja kriisityössä.

- » 2 jussi-työntekijää

Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminta (1)

- » 1 verkostokoordinaattori

PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN (toiminnanjohtaja vastaa perhetyön ja eroauttamisen kokonaisuudesta)

Alvari-perhetyö (2). Erityisosaaminen lastensuojelussa ja perhetyössä sekä varhaisessa vuorovaikutuksessa ja vanhemmuuden voimavarojen kartoittamisessa.

- » 1 vastaava alvari-perhetyöntekijä
- » 1 alvari-perhetyöntekijä

Perhetupa (3+1 osa-aikainen). Erityisosaaminen varhaisessa vuorovaikutuksessa, perhetyössä, vanhemmuuden tukemisessa ja lasten toiminnanohjauksessa.

- » 1 vastaava perhetyöntekijä
- » 1 perhetyöntekijä
- » 1 perhetupaohjaaja, osa-aikainen 85 %
- » 1 perhetyöntekijä (mieskaveritoiminta); haetaan lisärahoitusta RAY:lta

Eroauttaminen (tiiminvetäjänä vastaava eroperhetyöntekijä)

Tapaamispaikka (2). Erityisosaaminen valvottujen ja tuettujen perhetapaamisten sekä valvottujen vaihtojen hoidossa.

- » 2 tapaamisohjaajaa

Eroperheille tueksi –toiminta (3). Erityisosaaminen eroauttamistyössä ja vertaisryhmätoiminnassa.

- » 1 vastaava eroperhetyöntekijä
- » 2 eroperhetyöntekijää

HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT (3,5)

- » toiminnanjohtaja
- » talouspäällikkö (vastaa toimistopalveluista)
 - palkanlaskija/toimistos sihteeri
 - osa-aikainen toimistos sihteeri

10. TYÖSUOJELU JA TYÖTERVEYDENHUOLTO

Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolot ja tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Työsuojelutoimikunta valvoo työsuojeluasioita. Työsuojelutoimikuntaan kuuluvat työsuojelupäällikkö Jukka Ihalainen, varatyösuojelupäällikkö Terhi Hugg, työsuojeluvaltuutettu Sanna Heinonen, 1. varatyösuojeluvaltuutettu Päivi Salonen, 2. varatyösuojeluvaltuutettu Mika Ketonen ja työsuojelutoimikunnan jäsen Jukka Suni. Yhdistyksen työterveyshuollosta vastaa Työterveys Mehiläinen.

- Vaativaa työtä tekevien työntekijöiden kesken on erityisen tärkeää pitää toisista huolta huomioiden työelämän pelisäännöt.
- Vahvistetaan ajatusta työntekijöiden vastuista huolehtia osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista.
- Työsuojelu tukee osaltaan työntekijöiden työssäjaksamista ja työhyvinvointia järjestämällä mm. työhyvinvointipäiviä sekä ryhmäliikuntatunteja.
- Aktivoidaan työntekijöitä huomioimaan työssä uhkaavat tilanteet ja käyttämään ”Uhkaavat -tilanteet”-kaavaketta ”Työssä häirinnän ehkäisy ennakolta”-kaavakkeita sekä käyttämään ”Turvallisuushavainto”-kaavaketta.
- Työsuojelutoimikunta paneutuu eri työpisteiden työsuojelutarpeisiin käymällä toimipisteissä. Varmistetaan ja seurataan turvallisuussuunnitelman päivittämistä ja toteutumista.
- Työsuojelutoimikunta huolehtii osaltaan Matti Alpolan ja Päivi Steffen kesällä 2016 alkuun paneman ”Hyvän työn ja onnistumisen mallittamien”-kehittämishankkeen etenemisestä ja toteutumisesta.

11. KOULUTUS

Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin ja työkokouksiin osallistutaan aktiivisesti.

Työryhmien yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuvat säännöllisesti. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua ammatillisia valmiuksia lisäävään sekä pätevöittävään koulutukseen.

Yhteiskunnalliseen tilanteeseen (esim. sote-uudistus, pakolaistilanne) reagoidaan tarvittaessa järjestämällä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistä koulutusta.

12. HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ

Hallinto

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalaisiinkin yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumiin osallistumisen ja niiden järjestämisen sekä varainkeruukampanjoiden avulla.

Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia.

Johtokunta kokoontuu n. kerran kuukaudessa kesätaukoa lukuun ottamatta. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja ja 8 jäsentä.

Yhdistystyö

Jäsenistö kutsutaan koolle maaliskuussa pidettävään vuosikokoukseen. Jäsenistöä aktivoidaan mm. tarjoamalla mahdollisuutta vapaaehtoistyöhön.

Jäsenhankintaa tehostetaan pitämällä tavoitteellisemmin esillä jäseneksi liittymisen mahdollisuutta eri yhteyksissä.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehdessä ja paikallisessa mediassa ilmoitetaan jäsenistölle tarkoitetuista tilaisuuksista. Säännöllisen jäsenkirjeen lähettämistä jatketaan.

13. TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan kotisivuilla, Facebookissa, Instagramissa, paikallisissa lehdissä ja alueradioissa. Toiminnasta tiedotetaan viranomaisten ja

yhteistyökumppanien suuntaan mm. sähköpostitse. Osana yhdistystyötä toteutetaan vaikutustoimintaa ja järjestöyhteistyötä sekä kehitetään markkinointia. Tiedotus- ja vaikuttamistoiminnan tarpeita palveleva markkinointimateriaali tuotetaan yhdistyksen omin työntekijäresurssein.

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa työssäoppimisjaksoja yhdistyksen eri toimintamuodoissa. Pyydettyessä luennoidaan eri oppilaitoksissa.

14. TALOUS

Yhdistyksen taloutta hoidetaan vuosittain laadittavan talousarvion mukaisesti.

Ensikotitoiminta

- ✓ Rahoitetaan käyttäjäkuntien maksamilla hoitopäivämaksuilla. Valtakunnallisena toimijana palvelut ovat kaikkien niitä tarvitsevien käytettävissä. Lahden kaupungin ja Peruspalvelukeskus Oiva –liikelaitoksen kanssa tehdään ostopalvelusopimukset.

Turvakotitoiminta

- ✓ Yhdistyksellä on turvakotipalvelujen tuottamista koskeva puitesopimus THL:n kanssa.

Avopalvelutoiminta

- ✓ **Raha-automaattiyhdistykseltä** haetaan avustusta vuodelle 2017:
 - Baby blues, Doula, Perhetupa ja Mieskaveritoiminta 195.100 €
 - Perheväkivallan ehkäisy (Avokriisityö, Jussi-työ ja Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminta) 293.900 €
 - Päiväryhmä Peukaloinen 115.500 €
 - Eroperheille tueksi -toiminta 193.300 €
- ✓ **Lahden kaupungilta** haetaan avustusta vuodelle 2017:
 - Alvari-perhetyö 105.000 €
 - Perhetupatoiminta 92.000 €
 - Tapaamispaikkatoiminta 133.000 €

Yhdistyksen muut tuotot koostuvat lahjoituksista, varainhankinnasta ym. tuotoista. Yhdistys voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Loviisankatu 14 A 3

15100 Lahti

puh. 044 270 0797

toimisto@lahdenensijaturvakoti.fi

www.lahdenensijaturvakoti.fi